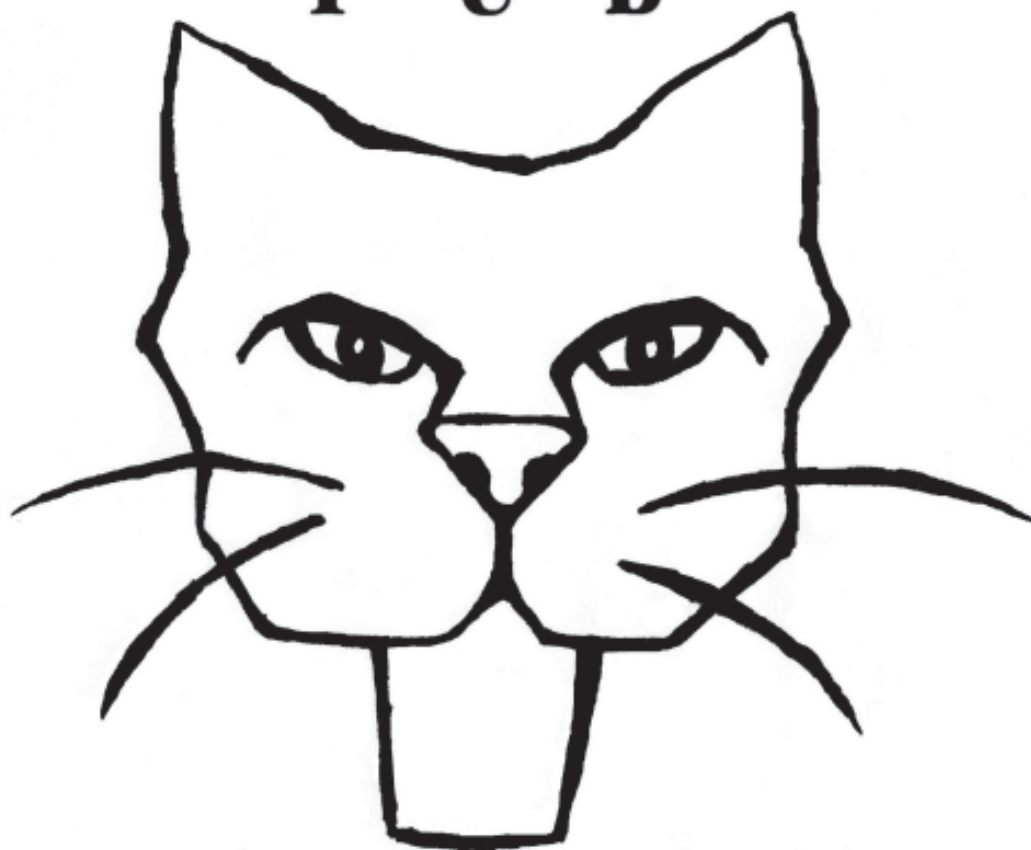

P U B

K U J A K O L L I

Entistä tanakampi

- VIINI-OIKEUDET
- SAVUTON

MA-PE 15-24

LA-SU 12-24

Tahmelan Viertotie 2
03 222 3353

Pispalalainen 1/2007

Päätoimittaja:

Hannu T. Sepponen,
sepponen(at)tamperealainen.org

Toimituskunta:

Aura Kalli (toimitussiht.), Kati Lehtinen, Mikko Lipiäinen, Virpi Matala, Kalle Mäkelä, Asko Parkkonen, Marita Sandt, Arto Sääntti, Katja Wallenius

Tähän lehteen kirjoittaneet:

Frida Ahonen, Jael Assulin, Sebastian Boulter, Ilona Björn, Nina Hakala, Kristiina Harjula, Anna-Sofia Joro, Aura Kalli, Iita Kettunen, Juuso Lindberg, Mikko Lipiäinen, Jorke Markkula, Virpi Matala, Amanda Metsoja, Ella Miller, Jari Niemelä, Veikko Niskavaara, Jenni Partanen, Sakari Patjas, Panu Punkari, Aarne Raevaara, Aliisa Ristmeri, Valentin Salo, Veikka Sandt, Hannu T. Sepponen, Satu Sepänniitty-Valkama, Osmo Sounela, Siiri Suominen, Jasu Terävä, Pasi Virtamo

Kuvat:

Timo Olavi Jalkanen, Anna-Sofia Joro, Aura Kalli, Iita Kettunen, Jorke Markkula, Veikko Niskavaara, Sakari Patjas, Arto Sääntti, Tommi Taipale, Pasi Virtamo

Kansikuva:

Hannu T. Sepponen

Piirroksat:

Heikki-Pekka Miettinen, Marin Strebellen

Taitto:

Aura Kalli

Painopaikka:

Kangasalan lehtipaino

Painosmäärä:

4200

Julkaisija:

Pispalan kirjastoyhdistys/Pispalan kumppanuusverkosto

Pispalan verkkosivut: www.pispala.fi

Pispalalainen verkossa: www.pispala.fi/pispalalainen (vanhat nrot pdf-muodossa)

Lisää Pispala-juttuja: www.mansetori.fi/ --> Pispala

Keskustele lehden jutuista: www.pispala.fi/->Keskustelu

Pispalan kumppanuusverkosto:

Pispalan asukasyhdistys ry
Pispalan saunayhdistys ry
Kurpitsaliike ry
Pispalan musiikkiyhdistys ry
VideoVenttiili ry
Pispalan kulttuuriyhdistys ry
Pispan koulun vanhempainyhdistys ry
SPR Harjun osasto ry
Kulttuuriolosuhteiden komeetta

Pispala ja Tampere

Pispala liitettiin Tampereeseen 70 vuotta sitten ilmeisen ristiriitaisin tuntein. Pispalaa pidettiin toisen luokan kansalaisten asuinalueena, mutta eivätpä tuolloisen rinteen asukkaatkaan hurranneet liitokselle. Tietty epäluulo on vallinnut erityisesti suhteessa kaupungin päätösportaaseen, jolle vuosikymmeniä tuotti vaikeuksia kuunnella pispalalaisten ääntä. Nykyisin tilanne alkaa olla toinen.

Muutos johtuu varmasti monesta seikasta. Kun 1970-luvulla pispalalaiset ryhmittäytyivät kaavataistelussa varsin yhtenäiseen rintamaan, oli mielipidettä pakko kuunnella. Nykyisin Pispalan ääntä kuunnellaan herkemmin ehkä senkin vuoksi, että kaupunginosaa ei pidetä alemman luokan asuinpaikkana. Pikkeminkin kaupunginosa on paitsi haluttu, myös entistä varakkaamman väen asuinpaikka. Silloin ääni kuuluu paremmin.

Muutos on yhtäkaikki ristiriitainen. Monelle Pispalassa asuminen on arvo sinänsä, mutta asumisen varsinaiset taloudelliset arvot on myös voimakas motiivi. Lukuunottamatta 90-luvun laman rajua pudotusta on asuntosijoituksen arvon voitu luottaa nousevan vakaasti, viime vuosina jopa huimasti. Kun luvassa oleva arvonnousu entisestään houkuttaa maksukykyistä väkeä alueelle, vauhdittavat samat taloudelliset tosiseikat tavallisten pulliaisten siirtymistä muualle.

Suurten taloudellisten intressien paineessa omistusasujien suhtautuminen kaupunginosaan ilmeeseen säilymiseen on sekin ristiriitainen. Toisaalta varmasti karvaan katsomatta Pispalan erikoinen sijainti ja kauneus miellyttää sinänsä. Tietyn kulttuurisen lisän on tuonut Pispalan originelli maine ja kirjava ilme. Samalla niistä oloista, joista tuo ilme on kasvanut, halutaan eroon ainakin omalla tontilla. Perinteisen rakennusilmeen säilyminen on uhattuna tuon tuostakin, eikä yhteistä säilyttämisen tahtoa ole löytynyt, kun kaupunkikin on antanut kehityksen kulkea talouden lakien mukaisesti. Toivottavasti yhteiseen tahtoon ei herätä liian myöhään, kun kaupunginosaan ilme on ratkaisevasti muuttunut.

Hannu T. Sepponen

Jalkanen etsii taiteessaan Pyhäjärven henkeä

"Herääminen aamuun" on suurlähetystön seinällä Madridissa.

Pyhäjärven horisonttia Pispalassa esittävä teos on suurlähetystömme seinällä Madridissa

edustamassa Suomi-kuvaa. Sen on tehnyt Timo Olavi Jalkanen. Hänen aamukastepisaraa esittä-

vän työn kelpuutti seinälleen myös edesmennyt Juice Leskinen. Veden joustavalla pinnalla matkustava lehti on Jalkasen teoksissa symboli, välittäjä meneeseen. Katsoja kokee hänen teokset sisäisellä tunteella, ei opitulla tiedolla eikä ajattelulla.

Jalkasen taiteessa voi nähdä vaikutteita maalaustaiteen romantiikan aikakaudesta. Ne synnyttävät tunnelman kaipuusta, usein saavuttamattomasta. Hänen kuvissaan lintu ei katso päin, ei antaudu katsojalleen, vaan on menossa jonnekin.

Jalkanen kuvaa usein pieniä yksityiskohtia Pispalan ja Tahmelan rannan maisemasta, mutta tulee samalla kuvanneeksi omaa mielentilaansa jopa tahtomattaankin. Mutta hänen teoksensa aktivoivat katsojan omia muistijälkiä, olipa taiteilija teoksillaan itse tavoitellut mitä tahansa. Tässäkin tapauksessa kauneus on siis katsojan silmässä. Jalkanen nimenomaan tähdentää, että hän ei esitä kauniita näkymiä. Katsoja joka kokee hänen teoksen-

"Impressio: alkujärvi", kaukana ajan hiljaisessa alussa.

sa kauniina, kokee todellisuudessa teoksen herättämät omat muistijälkensä kauniina sisällään. Jalkasen hiljainen taide toimii myös manifestina tämän aikakauden huutavan aggressiivista TV- ja mediamaailmaa kohtaan.

Espanjassa Madridin näyttelyssä Jalkanen kuuli, kuinka eräiden ikänsä metropolissa asuneiden madridilaisten mielestä avarissa kuvissa oli jotakin pelottavaa, kun taas suomalaisiin ne kolahtavat olipa kyse hesalaisesta tai maalla asuvasta. Kyse on siitä, onko katsojalla muistijälkiä joita kuvat aktivoivat. Ava-

"Sonaatti aamukasteelle" on Juice Leskisen seinällä.

Ranta kuin luotu snorklaajalle

Timo Olavi Jalkanen kuvaa myös veden alla. Hän kertoo kuinka Pyhäjärven rantavedet Pispalassa ja Tahmelassa ovat pintasnorklaajalle ihanteellinen kohde. Vaikka näkyvyys näissä vesissä on etelän kohteisiin verrattuna olematon, rannan mataluus mahdollistaa kilometrien lenkin, niin että pohjaan näkee koko ajan. Matala vesi on myös lämmintä, jolloin kuumimpaan kesäaikaan voi tarkkailla yhtämittaisesti toista tuntia vedenalaista maailmaa ilman märkäpukuakin.

Jalkanen harmittelee olevansa ainoa snorklaaja tällä rannalla. Olisi mukava jos useammat ihmiset innostuisivat asiasta. Pispalan vedenalainen ranta on hänen mielestä muutenkin mielenkiintoinen paikka. Se ei ole luonnontilainen, mutta ei myöskään voimakkaasti ihmisen muokkaama saati pengertämä. Monessa kaupunkirannassa ei ole sitä lempeää, ihmisen vuosisatojen läsnäolon jälkeä, joka Jalkasta täällä viehättää.

Pinnan alla on olemassa "unohtunut Pispalan historiallinen arkisto", kuten Jalkanen kuvaa. Veden alla on nähtävissä kaikenlaista aikojen kuluksa jätettyä ja kantautunutta. Ja onhan vedenalainen tila muutenkin aina merkinnyt ihmiselle aikamatkaa. Vaikka joillekin vedenalainen paikka voi olla jotakin pelottavaa, sieltä löytyy ajaton alkutila, vakuuttaa Jalkanen. Hiljainen keinunta vedessä palauttaa luontoäidin kohdun rauhan ja yhteenkuuluvuuden tunteen.

Snorklaus ei ole kallis harrastus, joskin huoltoasemilta saatavat välineet eivät riitä. Maskin tulee sopia täysin yksilön kasvoille ja huurtuminen tulee estää, Jalkanen kertoo. Hän esittelee snorklaukseen liittyviä asioita, välineitä, niiden hankintapaikkoja sekä ottamiaan vedenalaisia kuvia Pispalan karnevaalien aikana 26. toukokuuta Kirjastotalolla kello 15.

"Sinisellä rajalla", varsin surrealistisessa tunnelmassa pinnan alla.

ruus ja tyhjä horisontti näyttäytyy turvallisena vain niille jotka ovat sen sellaiseksi kokeneet jo lapsena, ennen kielen osaamista.

Jalkanen joutuu monesti kertomaan, että hänen kankaalle toteuttamat teoksista eivät ole maalauksia. Usein ne nimittäin antavat hyvin maalauksellisen vaikutelman vaikka hänen perustyövälineensä on kamera. Mieli-kuva maalauksesta ei ole kuitenkaan aivan väärä, sillä Jalkanen siirtää kameralla Pispalan rannasta pysäytetyt hetket kankaalle öljymaalauksen tapaisilla pigmenttiväreillä. Hänen käyttämänsä maapohjaiset värit kestävät valoa satoja vuosia, kuten parhaat taiteilijaöljyvärit. Jalkanen tekee myös maalauksia ja veistoksia, silloin kuin täytyy ilmaista sellaista, mitä ei voi kuvata.

Pispalassa Jalkanen on asunut vuosikymmenen. Ensimmäinen Pispalan rannan näkymiä esitellyt näyttely ”Kun aika seisahtuu” syntyi seitsemän vuotta sitten. Vastaavia näyttelyjä on sittemmin ollut kymmeniä Suomessa ja ulkomailla. Aivan äskettäin hänellä oli näyttelyt samanaikaisesti Espanjassa Jijonassa ja Art Pispalassa. Laajimmin Pispalan rannan tunnelmia on ollut esillä hänen koko Varkauden taidemu-seon kattavassa lähes 800 m² yksityisnäyttelyssä.

Äskettäin näyttelymatkalta Espanjan Valenciassa sijaitsevasta pienestä vuoristokaupungista Jijonasta palannut Jalkanen koki sen, että pispalalaisena oli helppo olla sikäläisten asukkaiden kanssa. Hänen mielestä Pispalassa vallitsee vuoristokylän tun-

nelma. Alkuperäisasukkaiden lisäksi kyliin valikoituu samanhenkisiä ihmisiä, joita oma vuoristokylä kiinnostaa enemmän kuin muu maailma. Eroa on tasamaalla asuvien kanssa. ”Vuoristo on Pispalan äiti”, hän toteaa.

Vuosikymmen sitten Pyhäjärven maisema pysäytti Jalkasen niiden havaintojen ja elämäntuntojen äärelle, jotka olivat häneltä täysin unohtuneet. Hän palasi kaukaa, urbaanin high tech –elämän vauhtipyörästä, lentokentiltä kiireisiltä komennuksilta. Ne veivät Nokian tietokone-suunnitteluinsinööriä vuosikaudet työtehtäviin, 37 maahan. Sellaista elämää aikansa elettyään, herää kysymys mikä oikeasti on elämän tarkoitus. Suunnitteluinsinöörit tekevät työtään ja luovat uusia tuotteita, joiden elin-aika on kuitenkin usein vain muutama vuosi. Valtava määrä intensiivistä huipputeknologian kehitystyötä unohtuu, katoaa. Sen sijaan luonnossa ja taiteessa on ikuisuuden tuntu.

Siirtyminen takaisin luonnon lähelle Pyhäjärven rantaan sai Jalkasen katsomaan ympärilleen pikkupojan silmin, kuin muisti olisi palannut. Jalkanen valokuvasi, kalasti ja kulki vesillä nuorena ollessaan. Nyt tuntui siltä, että veden äärellä oli loppumattomat määrät nähtävää, tavoitettavaa. Ne olivat huomaamattomissa vuosikymmenet.

Kokonaan Jalkanen ei ole hylännyt suunnitteluinsinöörin töitä, vaan tekee silloin tällöin projekteja. Eikä teknologia sinällään ole hänelle mikään kirosana. Siirtäähän hän työnsä kankaalle uusilla huipputekniikan laitteilla. Mutta aina on syytä pohtia, onko tek-

nologia renki vai isäntä.

Jalkanen pitää ateljeegalleriaa osoitteessa Tahmelan viertotie 70, joka on avoinna sopimuksen mukaan (puh. 044 - 3450257). Pispalan karnevaalien viikonloppuna ateljee on avoinna sunnuntaina 27.5. kello 14-17.

teksti: Hannu T. Sepponen
kuvat: Timo Olavi Jalkanen

Saunalla paljasjalkainen puheenjohtaja

Pispalan saunayhdistyksellä on uusi puheenjohtaja Ari Johansson. Hän aloitti saunomisen Rajaportilla vähän yli viisikymmentä vuotta sitten, ensin äiten kanssa naistenpuolella, sitten isän kanssa miesten puolella. Voidaan siis ilman liioittelua todeta, että yhdistys sai paljasjalkaisen pispalalaisen puheenjohtajaksi.

Muistikuvissa 1950-luvulta Arilla on pysynyt tukanpesussa käytetty muovinen piikkiharja, joka raapi inhottavasti. Mukavampi asia muistoissa on Pyynikin Sitruunasooda, joka oli limskoista halvinta.

Saunojista muistuu mieleen Niemien Onskan lisäksi esimerkiksi Lehtosen Mooses, joka oli sodassa menettänyt toisen jalkansa, sekä miten hän kulki ”noileesti” keppien varassa. Saunottajat tiettenkin, Lahtiska ja Mäkisen Lah-

ja ovat jääneet mieleen.

Arin mielestä saunominen nykyisin on vielä enemmän sosiaalinen tapahtuma kuin aiemmin, vaikka toisin saattaisi äkkipäätä kuvitella. Saunalla vietetty aika on pidentynyt ja ulkona vilvoittelu on tärkeä osa kuulumisten vaihtamisessa. Lapsuudessa saunottiin lyhyemmän kaavan mukaan. Silloinhan oli usein täyttä, ja jo naulakon saantia saattoi joutua odottelemaan.

Satavuotias Rajaportin sauna on ja pysyy, vaikka ihmiset muuttuvat. Saunalla käy vakituksia kävijöitä, mutta satunnaisten saunojien osuus tulee kasvaamaan. Kesäisin tuntuu joskus, että suomenkieli on vähemmistökielen asemassa. Saunan ovet ovat kuitenkin avoinna kaikille, eikä ole tarkoitusta tehdä siitä minkäänlaista suljetun piirin

omaa löylytelypaikkaa.

Kahvilan laajennus tuo mahdollisuuksia tarjota saunaa myös yksityisille ja yrityksille tilaus-saunana. Kahvilassa pystytään järjestämään pienimuotoisia kokouksia ja muita tilaisuuksia.

Juhlavuonna oli tietysti tavallista enemmän menoa ja meininkiä, mutta nyt on palattu tasaisempaan arkeen. Yhdistys jatkaa yhteistyötä muitten sauna-seurojen kanssa järjestämällä esimerkiksi matkoja muihin saunoihin. Ja kesäkuun toisena lauantaina eli 9.6. on luvassa mukava kesäilta. Suomalaisen saunan päivänä järjestetään Rajaportilla esityksiä ja telttasaunomista. Samaan aikaan järjestetään Tampere Sävel -tapahtuma kuoroille. Niinpä ainakin kuorolaulua saadaan kuulla pihamaalla.

Saunakahvila valmis!

Rajaportin kahviota on laajennettu lähes kolminkertaiseksi entisestä. Kaikki pinnat vanhan puolen lattiaa lukuunottamatta on uusittu.

- Kahvilaa päätettiin laajentaa jo vuosia sitten, kertoo Jouni Kopsa saunan hallituksesta ja kunnossapitoryhmästä. Kopsa on toiminut päätimpurina kahvilaremontista ja kokemusta hänellä on Pispalan peruskorjauksista jo useammalta vuosikymmeneltä.

Laajennuksen tarkoituksena on parantaa palvelua ja saada lisää tilaa asiakkaille. Uudet tilat antavat myös oivan mahdollisuuden

yksityistilaisuuksien ja kokouksien pitoon - yhdessä, kahdessa tai kolmessa huoneessa.

Kopsan lisäksi remonttia ovat tehneet Harri Salomäki ja Lahtisen Henkka, sekä talkoolaiset Oiva Dyster, Jorce Markkula, Terjo Kallioniemi ja Pekka Ruhanen, joista kaksi viimeksi mainittua tekivät sähkötyöt. Kahvilan värimaailmasta vastaavat Anne Tanskanen ja Kati Lehtinen. Pertti Kaiharilta saatiin remontoitavan tilan piirustukset.

- Saunan kahvilan remontti tuntuu olleen hyvä taikasana materiaalia hankittaessa, Kopsa toteaa. Maalarin värikauppa, Starkki,

Ylöjärven puu ja RTV myönsivät kaikki tuntuja alennuksia kuullessaan, mistä on kyse.

Kahvilassa on tehty nyt kaikki tarvittavat lopputarkastukset, enää odotellaan Länihallituksen lupaa uuden alueen anniskelu-alueuksien saamiseksi, jotta tilat saataisiin kokonaisuudessaan käyttöön. Kalustaminen ja sisustaminen jatkuu askel askelelta.

- Kun käytetään mieluummin talon henkeen sopivia kalusteita, jotka hankitaan kierrätysperiaatteella, Kopsa tiivistää.

teksti: Aura Kalli

Kujakollissa uusi ilme ja omistajat

Kujakollissa on vaihdettu omistajat ja ilme, mutta ei asiakkaita, sanoo Arto Karima. Hän kuuluu kahdeksanhenkiseen pispalalaiseen porukkaan, joka osti myynnissä olleen Kujakollin liikehuoneiston. Ravintolan pitoa jatketaan hieman kehitetyllä konseptilla. Vanhojen lisäksi uutta asiakaskuntaa houkuttanee savuttomuus, tilan avartuminen sekä tarjoilulistan laveneminen.

Kujakollin sisätila on nyt aiempaa tilavampi. Istumapaikkoja on puolen sataa ja terassilla vielä 25

kappaletta. Avaruuden tunnetta kuitenkin lisää, että päätettiin jättää ikkunat aivan avoimiksi. Myös kattoritilöiden poisto lisää tilan tuntua.

Tarjoilupuolella silmään käy heti pitkä uusittu tiski, jossa henkilökunta eli Jenni, JiiPee, Stigu ja Tuula, pääsee olemaan näytillä kaiken aikaa koko komeudessaan. Tarjoiluoikeudet ovat nyt B-kokoa aiemman keskioluen lisäksi. Huikopala kehitellään pubi-sapuskan, pienen nälän tyydyttämisen suuntaan, aivan al-

kuun tarjolla on ollut perinteistä höyrymakkaraa.

Huonekalut uusittiin, mutta ne ovat osittain kunnostettuja ja samanhenkisiä kuin aiemmin. Yleisöwc-tilojen pinnat on uusittu, kuten muutenkin kaikki pinnoitteet ravintolassa. Värimaailman suunnitteli Sirenin Pia, kuvataiteilija. Asiakkaiden puolelta on saatu kommentteja, että tilassa on eräänlainen ranskalainen tuntu, on myös sanottu että paikassa on ”viiskytlukulainen” tunnelma. Eli avoimen kahvila-

Stigu (vas.), Jenni, Tuula ja JiiPee huolehtivat asiakkaista tarpeen mukaan.

mainen vaikutelma, joka lieene ollut tavoitekin.

Remontin yhteydessä rakennettiin päätyyn esiintyjäkoroke. Myös äänentoisto ja miksaus-pöytä ovat kiinteät, joten esiintyjän ei tarvitse kuin laittaa piuhat kiinni.

Remontista alkaen Kujakollissa ei enää tupakoida sisällä, kuten maassa on virallinen komento kesästä alkaen. Röökkit vetäistään siis terassilla, joka on osittain käytössä myös talvisaikaan. Savuttomuus on jo nyt näkynyt asiakaskunnan laajenemisena, huomauttaa Karima.

Remonttihomman nokkamiehenä oli Juha Hilden, yksi osakkaista. Hän on myös tunnettu musiikin harrastaja, yksi ”Ikurin Eagle”, jonka toimenkuvaan kuuluu ilmeisesti viikonloppuohjelmistoon vaikuttaminen. Ilmeisen helposti muodostuu Juhan ja JiiPeen johdolla vakuuttava talonbändi.

Kujakolli on tunnettu sunnuntai-illan ”Krapulaklubista”, jossa erilaiset kokoonpanot ovat päässeet esittäytymään asiantuntevalle yleisölle. Tätä klubia jatketaan, jonka lisäksi viikonloppuisin on aika ajoin muitakin ohjelmaita. Muutenkin Kolli osallistuu erilaisten tapahtumien aikana kaupungin osan toimintaan, kuten tulevan Karnevaalin aikaan. Kujakolli on myös harrastustoiminnan, eli jalakapallon ja soutuporukan infopiste. Joku porukka on lähdössä myös Tukholman maratonille.

Karima arvelee, että ainoastaan Pispalan kaltaisessa ympäristössä saattaa tapahtua, että kahdeksanhenkinen porukka pyörittää

harrastuksenaan baaria. Kukin omistajaosakas on nimittäin varkaasti töissä muissa hommissa eikä kukaan elä ravintolatoiminnasta. Yhdellä osakkaalla on tosin omissa nimissään ravintola toisaalla kaupungissa. Kaikki asuvat Pispalassa. Arto ja Juha ovat itse syntyperäisiä pispalaisia.

Kujakolli avattiin virallisesti 27. huhtikuuta, joskin baari oli auki jo tätä aikaisemmin. Avajaisissa tunnelma oli katossa. Lieneekö johtunut siitä, että ihmisiä kävi paikalla parisataa ja istumapaikat olivat siis kortilla. Esiintyjillä lieene ollut osuutta asiaan. Hauli Bros, Heikki Salo ja kumppanit osasivat kohottaa tunnelmaa.

Käytännön toimia baarissa johtaa ravintolapäällikkö Jenni ja esiintymisasioissa linkkimiehenä toimii JiiPee.

teksti: Hannu T. Sepponen
kuvat: Arto Sääntti

Pispalan vanhentunut asemakaava uudistetaan?

Kolme vuosikymmentä voimassa olleen Pispalan asemakaavan uudistaminen alkanee piakkoin. Tämän rakentamista säätelevän kaavan muutostyön aloitus tulee päätettäväksi ehkä vielä loppukevään aikana. Tavoitteena on täsmentää uudisrakentamista koskevia kaavamääräyksiä niin että uudetkin rakennukset soveltuisivat paremmin vanhaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöömme.

Kaupunkisuunnittelusta vastaavan apulaispormestari Tarja Jokisen koolle kutsuma palaveri pohti Pispalan kaavoitus- ja rakennussuojelukysymyksiä kaupungintalolla huhtikuun lopulla. Paikalla olivat Jokisen lisäksi kaavoitusjohtaja Jyrki Laiho, asemakaava-arkkitehti Sakari Leinonen, maakuntamuseon rakennustutkija Hannele Kuitunen sekä Pispalasta asukasyhdistyksen pj. Nina Hakala, Moreenin edustajana Mikko Luoto ja kumppanuusprojektista Veikko Niskavaara.

Neuvottelussa oltiin yksimielisiä siitä että Pispalan rakentaminen tarvitsee parempaa säätelyä. Nykyinen asemakaava on auttanut vanhentunut. Sen rakentamista koskevat määräykset ovat liian väljät, eivätkä turvaa Pispalan valtakunnallisestikin merkittävän rakennusmiljöön säilymistä.

Viime vuosilta on liian monta esimerkkiä ympäristöön soveltumattomista uudisrakennuksista. Myös Ympäristöministeriö on jo kehottanut kaupunkia Pispalan

kaavan uudistamiseen.

Jo pari vuotta sitten kaavoitusosasto alkoi laatia Pispalaan uutta rakennusjärjestyksen nimellä kulkevaa ohjeistusta. Nyt on tullu siihen tulokseen, että ohjeistukset tulee tehdä osaksi asemakaavaa, koska vain kaavamääräyksiä ne saadaan todella rakentamista sitovaksi. Uudet määräykset rajoittaisivat esimerkiksi ”ylimääräisiä” kellari- ja ullakkokerroksia sekä ympäristöön sopimattomia julkisivu- ja kattomuotoja ja rakennusmassojen kokoja. Kaavamuutosalueeksi rajattaneen Ylä- ja Ala-Pispala sekä Tahmela.

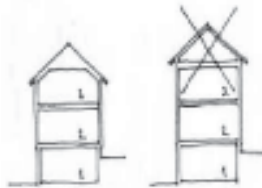
Nykyinen 30-vuotias asemakaava täytyisi uuden maankäyttörakennuslain mukaan joka tapauksessa uudistaa viimeistään vuonna 2013, joten nyt on hyvä ajankohta käynnistää uudistus ajoissa.

Virkamiehet tekevät päätäville elimille esitykset työn käynnistämiseksi mahdollisesti vielä ennen kesälomia. Kaavamuutos on iso prosessi, joka vaatii päätöksiä tekijöitä ja tähän vaadittavasta rahoituksesta ensi vuoden budjettiin on myös jo käyty alustavia keskusteluja.

Muutostyön aikana rakennuslupien myöntäminen muuttuisi enemmän harkinnanvaraiseksi eli nykyisten väljien kaavamääräysten mukaiset hankkeet eivät enää saisi automaattisesti lupaa. Rakennusten korjausta ja kunnossapitoa kaavamuutostyö ei vaikeuta millään tavalla, vaan päinvastoin pyrkii siihen että vanhan rakennuskannan korjaaminen olisi vähintään yhtä kannattavaa ja helppoa kuin uudisrakentaminen.

Ympäristöministeriön uusi opastussivusto Korjausrakentamisesta ja rakennusperinnön hoidosta: www.rakennusperinto.fi

teksti: Veikko Niskavaara ja Nina Hakala

Havainnepiirros: ylin sallittu asuinkerros ulottuu vesikattoon.

Uusien kaksikerroksisten rakennusten julkisivut ja massat nousevat kohtuuttomien suuriksi, jos kerrosten alle rakennetaan maanpäällinen kellari ja jos lisäksi lämmöneristetyin suoran yläpohjan yläpuolelle tulee erillinen kylmä ullakko.

Ote on Hanna Lyytisen Pispalan rakennustavat -selvityksestä, joka on tehty kaupungin kaavaosaston toimesta pohjatyöksi uudelle rakennusjärjestykselle ja kaavamuutoksille. Selvitys on kokonaisuudessaan netissä osoitteessa: www.pispala.fi/pispafoorumi/kulttuuriymparisto/rakennustavat Kannattaa katsoa myös Pispalan kulttuuriympäristöohjelma: www.pispala.fi/pispafoorumi/punainenkirja

Korjausavustuksia taloremontteihin

Vanhon rakennuksen korjaukseen voi hakea valtionavustuksia. Ne ovat haussa vuosittain loka-kuun loppuun mennessä Pirkanmaan ympäristökeskuksesta. Avustuksen virallinen nimi on Avustus rakennusperinnön hoitoon. Keskimäärin tukea on myönnetty viime vuosina noin 2000 euroa hakijaa kohti ja tyyppillisesti sitä saa katon, ulkovuorauksen, ikkunoiden, oven, tulisijojen yms. korjauksiin.

Ensisijaisia kohteita Pispalassa-kin ovat Museoviraston *Rakennettu kulttuuriympäristö – Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt* julkaisussa mainitut rakennukset ja alueet.

Rakennuksen ja alueen ominaisluonteen sekä historiallisen aitouden täytyy säilyä korjauksessa.

Rakennusosien tarpeetonta uusimista on vältettävä ja korjattaessa tehdään mahdollisimman pieniä muutoksia. Työ on tehtävä rakentamisaikojen työtapoilla ja rakennukseen sopivilla perinteisillä rakennusmateriaaleilla.

Museoviraston korjauskortistosta saa tietoa hyvistä korjaustavoista. Neuvoa voi kysyä myös museoista, kunnan rakennusvalvonnasta ja korjausrakentamisen neuvontapisteistä.

Avustusmääräraha on käytettävä kolmen vuoden kuluessa.

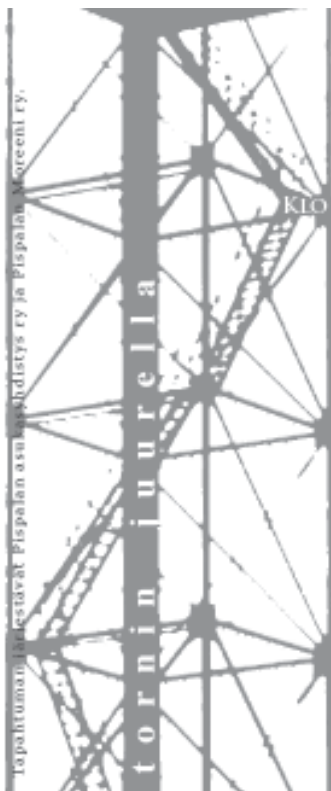
Avustusta voidaan myöntää enintään 50 prosenttia toimenpiteiden kustannuksista. Tavallisesti avustus on 10 - 20 % hyväksytyistä kustannuksista.

Hakulomakkeita täyttöohjeineen saa ympäristökeskuksen toimipaikoista, kuntien rakennustarkastajilta sekä ympäristöhallinnon nettisivuilta osoitteesta: <http://www.ymparisto.fi/lomakkeet>

Apuna on myös ympäristöministeriön uusi opastussivusto korjausrakentamisesta ja rakennusperinnön hoidosta:

www.rakennusperinto.fi

teksti: Nina Hakala

KORJAUSRAKENNUSILTA
HAULITEHTAALLA KE 23.5.2007

KLO 16.00-18.00 Haulitornin lähistöllä avoinna korjausrakennuskohteita.
Haulitehtaalla materiaaliesittelyitä ja kahvitarjoilu.

18.00-19.30 PUHEENVUOROT

Miten rakennetun ympäristön arvot säilytetään?
Hannele Kuitunen, rakennustutkija, Pirkanmaan maakuntamuseo.

Pispala kehityksen kourissa. Jenni Partanen, arkkitehti SAFA.

Vauriokartoituksista käytännönläheiseen korjaussuunnitteluun ja korjauksen toteuttamiseen. Aki Sulonen, rakennusrestaurööri.

Korjausrakentaminen Pispalassa. (Kysymyksiä saa esittää!)
Tapani Koiranen, perinnerakennusmestari, Pirkanmaan maakuntamuseo.

Korjauskokemuksia ja -menetelmiä. Ilpo Jokilehto.

19.30-20.30 KESKUSTELUA JA KYSYMYKSIÄ ILLAN AIHEISTA

Eräniekka-katu 9
Eräniekka-katu 3
Haulitehdas Haulikatu 8, Pispala

Santalahden kaava pilaa maiseman

Pispala sijaitsee maailman korkeimmaksi mainitulla moreeniharjulla. Sen luonteenomainen piirre on sijainti Näsi- ja Pyhäjärven välisellä kapealla kannaksella. Pispalan asutus alkoi muodostua 1800-luvun lopulla ensi vaiheessa Pispalan harjun pohjoispuolen rinteelle. Porin radan rakentaminen 1890-luvulla toi Pispalaan työväkeä, josta osa jäi pysyvästi asumaan alueelle. Myös Näsijärven rannan tuntumaan syntynyt teollisuus tarvitsi paikallista työväkeä.

Pispalaan Näsijärven rantaan muodostui 1900-luvun alkupuolelta tullessa muun muassa tiheään rakennetut Rantakylän ja Näsijärvenrannan asuinalueet. Asuinrakennusten lisäksi Pispalaan Santalahden alueelle rakennettiin myös tehdasrakennuksia, joista monet punatiilisiä.

Suomen vanhin paperitehdas on toiminut Pispalassa, höyrysahan ja luujauhotehtaan vieressä. Kattohuopatehdas on tehnyt Pispalankin tarvitsemat kattohuovut viime vuosisadan alusta lähtien. Tulitikkutehdas on tehnyt osansa koko Suomen tulitikkutuotannossa.

1960-luvun alussa toteutettu Rantaväylän rakentaminen Näsijärven rantaan pengerretylle maalle muokkasivat alueen rakennettua ympäristöä. Pispalan kannalta valittu läpikulkuväylän paikka oli kuitenkin parempi kuin suunniteltu Valtakunnantien linjaus Tahmelasta Hyhkyyn.

Vasta asemakaavoitus, joka muutti lähes sata vuotta vanhan Näsijärven ranta-alueen asuintalojen tontit teollisuustonteiksi, johti siihen, että moni alueen talon tai osakkeenomistaja itselleen epävarmassa tilanteessa joutui myymään enemmän tai vähemmän vapaaehtoisesti omaisuutensa. Ilmeisesti vielä 1980-luvulla alueella käytettiin laajempien teollisuustonttien muodostamiseksi ahkerasti pakkolunastusmahdollisuutta. Kuten alueella on nähtävissä, aluetta ostaneet tahot olivat enemmän kiinnostuneita halvoista teollisuustonteista kuin kulttuurihistoriallisesti arvokkaista, lähes sata vuotta vanhoista rakennuksista. Osa Pispalan valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä on lopullisesti hävinnyt alueelta. Esimerkiksi Osuuskunnan talo, jossa Lauri Viitakin on asunut, purettiin 1997.

Santalahden alueen kulttuurihistorialliset erityispiirteet ovat säilyneet kaikissa muutoksissa kuitenkin niin hyvin, että Valtioneuvosto määritti päätöksessään 30.11.2000 alueen osaksi Pispalan valtakunnallisesti merkittävää kulttuurihistoriallista ympäristöä.

Sen jälkeen kun alueen maapohjan omistus oli siirtynyt vanhoilta omistajilta liikemiesten käsiin, alueen kaavoitusta päätettiin uudestaan muuttaa. Sinänsä ymmärrettävää, koska kaavan toteuttaminen asumiskäytössä tuottaa paremman katteen.

Pohjolan riviera eli 1960-luvulla Pispalaan suunniteltu kaavoitus vastaa tyyliältään hyvin Santalahden nyt esitettyä osayleiskaavaehdotusta. Ainoastaan mittakaava on muuttunut. Santalahden rivieraan suunnitellaan ”parhaimmillaan” yli 10-kerroksisia rakennuksia. Aiemman Pispalan rivieran rakennukset olivat noin 2–4 kerroksisia. Santalahden osayleiskaavan lainvoimaistuva vesikattokorkeus estäisi Pispalan harjun alarinteessä asuvalta koko Näsijärven järvimaiseman, ja käytännössä kaikilta rantamaiseman. Rakennukset olisivat niin korkeita, että Pispalan valtatie tasosta poistuisi mahdollisuus nähdä Näsijärvi. Se, että Santalahden osayleiskaavassa on nimetty kaksi näkymäaukkoa Näsijärven horisonttiin, on mustaa huumoria joka kohdistuu koko Pispalan alueeseen.

Pirkanmaan Rakennussuojeluyhdistys ry:n käsityksen mukaan Pispalan valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön erityisarvojen toteutumista ei edistä parhaimmillaan lähes 40 metriä korkean muurimaisen kerrostalovyöhykkeen rakentaminen alueelle.

Kaavoituksen ohjaava vaikutus

Pispalan harjun kaavoitusta on hyvin perustellusti kritisoitu liian vähäisestä ohjaavuudesta rakennuskannan suojeluun. Sinänsä on hyvä, että alueen kaavoitus muodostuu yksityiskohtaisemmaksi ja

selkeimmin rakennetun ympäristön erityisarvoja huomioivaksi.

On myös hyvä, että Santalahden osayleiskaavassa on perustellusti esitetty usean rakennuksen suojelamista. Suojelu on tosin esitetty toive-muodossa. Mikäli alueen kaksi- tai kolmikerroksiset, vanhat punatiilirakennukset suojellaan, kaavan mahdollistamasta rakennusmassasta jää parhaimmillaan lähes kymmenen kerrostaa rakentamatta. Santalahden osayleiskaavassa onkin havaittavissa ristiriitaisia piirteitä, eikä se käytännössä anna kiinteistöjen omistajille realistisia keinoja suojella kulttuuriympäristöä.

Kuitenkin kaupunki on useiden henkilöiden voimalla toivonut Pispalan alueen valtakunnallisesti arvostetun kulttuuriympäristön

suojelelun voimistamista. Pirkanmaan Rakennussuojeluyhdistyksen mielestä on tärkeää, että kaupunki antaa vastuullisille kiinteistöjen omistajille myös mahdollisuuksia toteuttaa alueen kulttuuriympäristön suojelua.

Osana uutta asemakaavoitusta kaupungin taholta on ilmeisesti harkittu, että vähentämällä Pispalan harjulta rakennusoikeutta alueella säilyisi paremmin olemassa oleva rakennuskanta. Santalahden alueen asuinrakennusten tonttitehokkuuden lisääminen 0.00:sta tehokkaimmillaan jopa 5.00 saakka ei ainakaan vähennä Pispalan kulttuuriympäristön häviämisen mahdollisuutta.

Pirkanmaan Rakennussuojeluyhdistyksen käsityksen mukaan

Suomessa on satoja Santalahteen suunnitellun kerrostalolähiön kaltaisia rakennettuja ympäristöjä, mutta vain yksi Pispala.

Pirkanmaan Rakennussuojeluyhdistys ry on siirtänyt Santalahden osayleiskaavan hallinto-oikeuden ratkaistavaksi. Valitus on luettavissa osoitteessa www.rakennussuojelu.com.

Pirkanmaan Rakennussuojeluyhdistys ry:llä on hankesuunnitelmana kaavahistorian laatiminen Santalahden alueen maankäytön muutoksista. Jos uskot voivasi kertoa jotain, ota yhteyttä info@rakennussuojelu.com.

teksti : Aarne Raevaara

Santalahteen suunnitellut korkeimmat rakennukset peittäisivät järvimaiseman valtatieltä.

Herrajjumala, onko Pispalassa viemärit?

Aatto Puolakka on asunut Pispalassa vuodesta 1948 lähtien. Nyt Aatto on 88-vuotias, ja hän asuu edelleen samassa talossa, johon hän muutti vanhem-pineen Teiskosta lähes 60 vuotta sitten. Monet Pispalan menneisyyttä koskevat kysymykset saavat valaistusta Aatto Puola-kan kanssa keskustellessa.

Kun Aatto muutti Pispalaan, oli edellinen asukas saanut talon viemärit tukkoon. Aatto alkoi etsiä viemäreiden piirustuksia, ja kävi niitä kyselemässä myös kaupungin miehiltä. Piirustuksia ei löytynyt, mutta kaupungin mies ällistyi, että ”herrajjumala, onko Pispalassa viemärit?”. Sitten kävikin ilmi, että joku viisas oli talvisodan aikana kääraissy Pispalan viemäripiirustukset rullalle ja toimittanut ne sodan jaloista turvaan lääniin, josta Aatto ne sitten löysi.

Pispalaan rakennettiin viemärit pulavuosina 1930-luvulla, jolloin Pispala kuului vielä Pirkkalan kuntaan. Kunta teetti viemärit työttömillä työllisyystöinä. Jos miehellä oli vain yksi lapsi, hän joutui tietoihin Teiskoon, mutta jos oli kaksi lasta, sai jäädä viemäritöihin Pispalaan. Viemärit vedettiin tonttien kulmille.

- Tuolloin oli kaksi pispalalaista rakennusmestaria juuri valmistunut opistosta, mutta he olivat jääneet työttömiksi. Niinpä kunta antoi heidän hommakseen hoitaa Pispalan viemärien vedon, ker-
too Aatto.

Näin juuri valmistuneet rakennusmestarit pääsivät kotinur-

killeen tekemään koulutustaan vastaavaa työtä.

- Meillä oli keittiössä viemäri, ja vesi tuli sisälle. Vessoja ei kuitenkaan ollut kenelläkään, vaan kaikilla vain ulkokuusit.

Pispan perikunnan tonttikaupat

Sodan jälkeen valtio lupasi rintamamiehille tontin, jos he menivät naimisiin muutaman kuukauden sisällä.

- Minä lähdin Helsinkiin heti seuraavana päivänä, ja puhuin puhelimessa asiaa puuhanneiden ministereiden, Pekkalan veljesten kanssa. Pyysin heitä pidentämään tuota aikaa kolmella vuodelle, jotta nuoremmatkin rintamamiehet ehtisivät löytää itselensä vaimon. Eivät kuitenkaan suostuneet siihen.

Niinpä Aatto Puolakka osti Pispalanharjulta talon vanhempinensa kanssa joulukuussa vuonna 1946, ja he muuttivat asumaan siihen vuonna 1948. Talo sijaitsi Juho Pispan perikunnan omistamalla tontilla.

- Perikuntaa hoitanut Matti Pispamyi 32 tai 34 tonttia - mukaan lukien meidän tontin - Tampereen kaupungille 1970-luvulla, eivätkä

- Pispan koulu rakennettiin Pirkkalan kunnan aikana. Minun eläessäni sitä on vain vähän korjailtu. Esimerkiksi silloin, kun puolet koulun katosta lensi naapurin tontille, muistelee Aatto Puolakka.

muut suvun jäsenet valittaneet asiasta. Muistaakseni Pispan vanha emäntäkin eli vielä siihen aikaan

Sittemmin kaupunki on myynyt lähes kaikki tontit yksityisille.

- Meidän talo on kuitenkin edelleen kaupungin vuokratontilla. Näitä Pispan perikunnalta ostettuja kaupungin vuokratontteja on Pispalassa jäljellä enää neljä. Meidän vuokrasopimuksemme on voimassa vuoteen 2021, myhäilee Aatto.

Muurari Lehtinen sosiaalitarkkaajana

Työttömyys on koetellut Pispalaa pulavuosien jälkeenkin, eikä työttömyysavustuksia ole aina saanut niin helposti kuin nykyisin. Hymy nousee kuitenkin Aaton kasvoille, kun hän muistelee aikoinaan Pispalan vapaaehtoisena sosiaalitarkkaajana toimineen muurari Lehtisen toimia.

- Pispankadulla asui yksi työtön

aviopari. Ei ne viettäneet millään tavoin huonoa elämää, mutta ei kunta halunnut niitä täällä elättää, koska ne olivat Savosta. Niinpä kunta kustansi niille junaliput Savoan, ja Lehtisen piti toimittaa ne junaan.

Mutta kun Lehtinen meni hakemaan pariskuntaa pirssillä junalle, niin vaimo makasikin alastomana sängyssä ja kieltäytyi lähtemästä. Lehtinen ei aikaillut, vaan kietaisi alastoman naisen takkiin, kantoi pirssiin ja pisti junaan.

- Junassa se nainen vasta puki vaateet päälleen, muistelee Aatto.

Muutama vuosi tapahtuman jälkeen Aatto oli kaverinsa kanssa ajamassa autolla Iisalmesta kohti Kajaania. He ottivat matkalla kyytiin pari peukalokyytiläisinä matkannutta naista, joiden luona he myös poikkiesivat paluumatkalla.

- Ja kun minä olin Pispalasta, niin se toinen nainen kysyi, että tunnenko minä Lehtistä, muuraria. Ja minä sanoin, että tunnenkin. Niin minäkin tunnen, sanoi se nainen, se on minut kerran täkin sisässä junaan kantanut.

Työttömien omaehtoista yritystoimintaa

Työttömät eivät aina jääneet elelemään pelkillä avustuksilla, vaan toimeentulon turvaksi keksittiin monenmoista omaehtoista toimintaa, joskus vähän laitontakin. Kerran kellariremonttia tehdessään Aatto kaivoi maapohjaa syvemmälle ja löysi sieltä ruostuneita kymmenlitraisia pirtupyttyjä.

- Joten tässäkin rakennuksessa on pirtua kaupattu, päättelee

Aatto.

- Tässä lähellä Harjulla oli pirtun tukkukauppa. Pirtu tuli Merikarvialta tai muualta rannikolta. Tukkomyyjät olivat Selkämerellä, eikä merivartiosto pystynyt niitä saamaan kiinni.

Aatto Puolakka ei ole itse viinämiehen miehiä lainkaan.

- Minä olen korkeintaan 4,5 litraa alkoholia nauttinut elämäni aikana. Minulla oli sodassa Karhumäessä viinapullo mukana lääkkeeksi, jos vaikka kastun. Pullo varastettiin repusta, ja minä ilmoitin, että mitään en tee, jos ei kolmen päivän sisään pullo ilmaannu reppuuni. Se ilmaantui takaisin, mutta ei se ollut korkkaamaton. No, mistä ne olisivat siellä korkkaamattoman pullon saaneet...

Pispalalaisten pukarimaineen alkujuuretkin selviävät:

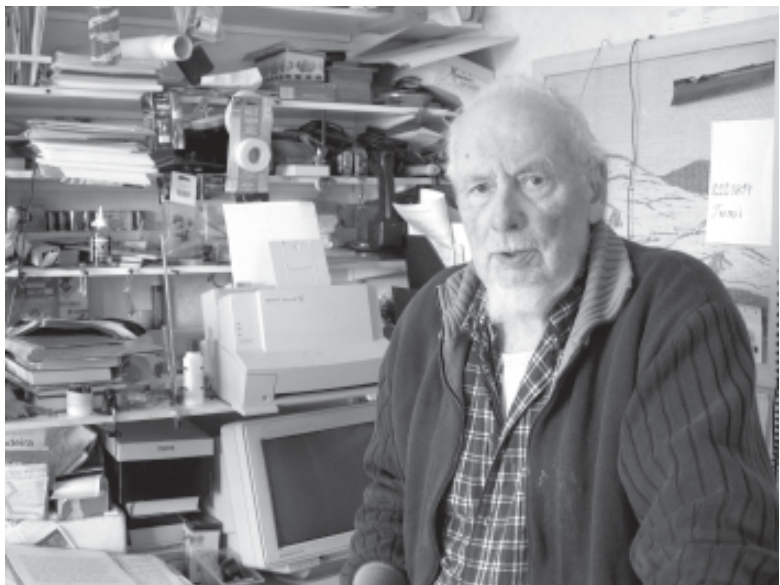
- Pispalan paha maine on lähtöisin siitä, että pispalalaiset työssä käyvät miehet huvittelivat

lahjomalla pikkupoikia kivittämään kaupunkilaispoikia, jotka tulivat saattamaan pispalalais-tyttöjä kotiin tai peräti treffeille tänne. Kun kymmenkunta pikkupoikaa pistää kivisateen aikuisen miehen päälle, niin kyllä siinä mies pakoon lähtee, eikä takaisin tule. Minä tiedän nimeltäkin kaksi miestä, jotka usuttivat niitä pikkupoikia.

Aatto Puolakka on edelleen toimielias mies. Jos ei jaksa puuhata ja viritellä laitteita, voi istua ohjelmoitavaan, hierovaan lepotuoliin ja katsella televisiota tai henkeä salpaavia maisemia ikkunasta. Aatto seuraa tarkasti päivän lehtiä, ja muistojansa hän kirjoittaa jo ammuin hankkimallaan tietokoneella.

- Tuolta ne kaikki asiat löytyvät, kovalevyiltä, paljastaa Aatto.

Teksti ja kuvat:
Iita Kettunen

Aatto Puolakka on asunut Pispalassa lähes 60 vuotta. Hänen mielestään Pispalan rakennuskanta pitäisi säilyttää tällaisenaan, jotta "ei tulisi toista Amuria".

Eläinhaastatteluja

Nyt puhuu Mäkikadun pöröinen asukas

Vihdoin Pispalassa saadaan eläimen ääni kuuluviin! Iäkäs koiravanhus Bruno kertoo itsestään. Saamme kuulla monta mielenkiintoista faktaa hänestä. Oletko esimerkiksi koskaan miettinyt, voiko koirakin käydä saunassa?

Bruno on erittäin ylpeä pitkästä nimestään ja ihanasta lelustaan, nallesta.

- Minun koko nimeni on Catalina Glangleader, mutta kotipuolessa minua kutsutaan Brunoksi, koiravanhus Catalina kertoo ylpeänä.

- Ja minulla on ihana, nyt jo kylläkin vähän vanha nalle, jolla leikin silloin tällöin. Se on ollut minulla pennusta saakka.

Bruno on ehtinyt jo kunnioitettavaan koiran ikään, melkein kymmeneenvuoteen.

- Olen jo aika vanha koira, 9-vuotias, mutta kyllä minussa vielä henki pihiisee, Bruno huudahtaa.

Bruno syö ihan sitä mitä nyt koirat yleensä syövät. Ihmisen makuun se ei vaan kuulosta kovin houkuttelevalta. Ulkoilun hän hoitaa päivittäin kunniakkaasti aamuin illoin.

- Syön koiran nappuloita, jotka asuvat säkissä, kalaa ja vanhaa leipää. Vanha leipä on erityisesti herkkuaani! Bruno haukahtelee.

- Minä ulkoilen yleensä aamulla kymmenen minuutin lenkin ja illalla vähän pidemmän, noin 30-45 minuutin lenkin. Kesällä ulkoilen omassa pihassa perheen valvovan katseen alla.

Brunolla ei ole kavereita, mutta ne vähätkin ovat todella mukavia!

- Viihdyn isäntäni Veikon kanssa. Hän on kasvattanut minua pennusta alkaen ja on minulle hyvin läheinen, Bruno kertoo iloisesti.

- Myös omaa rotuani oleva Timur

on hyvä ystäväni. Tapaan häntä yleensä lenkeillä, yleensä noin keran viikossa.

Brunolla on aika erikoisia harrastuksia, joita hän rakastaa! Pelkoja hänellä ei olekaan sitten niin paljon.

- Rakastan harrastuksiani nukkumista, syömistä ja saunassa käymistä muun perheen kera, Bruno sanoo.
- Pelkään eniten Pispalan korkeita portaita.

Bruno on haaveilevaa sorttia. Harmin vain, että cavaliereilla on yleinen sairaus, sydämen vajaa toiminta. Brunoakin vaivaa tämä samainen tauti.

- Minä toivon eniten, että elän vielä pitkään, koska minulla on sydämen rytmihäiriö. Se häiritsee enimmäkseen kesäisin, koska minä tulen väsyneeksi, jos olen liian kauan auringossa, Bruno kertoo surullisena.

Brunoa haastatteli Frida Ahonen, 5-b. luokka

Kalan haastattelu

Mikä eläin olet?

- Kala

Kuinka vanha olet?

- Öö.. siirrytäänkö seuraavaan kysymykseen?

Mikä sinun nimesi on?

- Evä.

Missä sinä asut

- Ala-Pispalassa. Akvaariossa.

Okei. Mikä on unelmasi?

- Uiskennella kalanruokameressä.

Mitä teet yleensä?

- Iltaisin katson perheen tytön hammaspesua. Päivällä uiskentelen ja opetan pikkukaloja.

Minkälainen perhe sinulla on?

- No, Klaava-äiti, vaimoni Helmi ja muksut Minna ja Saku.

Evä haastatteli Valentin Salo
2-a. luokka

Seppo Siili

Jaahas, vai että haastattelu eläimestä, tuumasin luokkamme takapulpetissa. Opettaja on juuri kertonut seuraavan äidinkielen projektin. Samassa kello pirisee kotiinlähdön merkiksi. Pakkaan reppuni ja lähdän tallustelemaan Pispankatua alas. Mistäköhän eläimestä tekisin haastattelun? Mieleeni juolahti eräs tuntemani siili. Jep, hänestä teen jutun, päätin mielessäni. Heitin reppuni kotiin ja lähdin rivakasti talsimaan kohti Pyynikin metsää. Näin keväisin siilit viettävät paljon aikaa ravinnon ja muiden juttujen etsimisessä.

Saavuini vähän käytetylle metsäpolulle ja nään tutun kannon, sen alla Seppo asustelisi perheineen. Otan pari lyhyttä juoksuaskelta Sepon kodille ja kopautan sitä kolme kertaa.

- Huhuu, onko ketään kotona? tiedustelen. Vastausta ei kuulu. Kopsautan toistamiseen, mutta mitään ei kuulu vastaukseksi. Kummallista, ovatkohan he lähteneet johonkin? Asia valkenee minulle onneksi hetken kuluttua, kun näen noin kymmenen metrin päässä jotain liikkuvaa. Sehän on sipsutteleva siili-perhe! Otin heidät kävelemällä kiinni, ja tervehdin Seppoa ja hänen perhettään. Seppo tunnisti minut heti ja tervehti:

- Kas hei, kuomaseni. Mikäs sinut tänne metsään tuo? Viime tapaussestamme onkin jo aikaa, Seppo hymyili.

- Terve vaan, vastasin. Meidän pitää koulussa haastatella jotain eläintä. Päätin tietenkin valita sinut siihen hommaan, sanoin, ja hymyilin.

- Jopas, sehän vain passaa, Seppo sanoi. - Sirpa ja lapset, menkääpä edeltä. Tulen kohta perässä, Seppo sanoi väliin perheelleen.

- Heh, olemme menossa siilien

kevätkokoukseen. Mutta hoidetaan se haastattelu.

- Tuota, juu, vastasin. - Mitenkä siis oikein päädyit tänne Pyynikille, kysyin.

- Nooh, meidän Siilien suku on asunut täällä kautta historian, ja mikäs täällä on ollessa.

- Eli siis viihdyt täällä, kysäisin.

- Tottahan toki, ruokaa, kavereita ja ihana perhe, Seppo sanoi vähän nauraen.

- Onkos täällä metsässä mitään viikoja sitten?

- Jaah... Itse asiassa, kun kysyt, niin roskat häiritsevät. Ajattelemattomat ihmiset heittävät niitä luontoon ja ne pilaavat koko maaston. Se ärsyttää minua kovasti, Seppo sanoi.

- Jep, niin minuakin. Onkos sinulla sitten jotain tulevaisuuden tavoitteita?

-Noh, lähiaikoina olisi kyllä pyrkiminen siilijaoston puheenjohtajaksi. Sitä paikkaa pitäisi hakea, Seppo sanoi hymyilevästi.

- Vau! Hienoa. Kerropas ketä kuuluu perheeseesi.

- No minä, vaimoni Sirpa ja kaksoiset Sebastian ja Sami. He ovat kahdeksan kuukauden ikäiset, Seppo valaisi.

- Selvä, kiitos haastattelusta! Opettajan luulisi olevan tyytyväinen.

- Ei se mitään, Seppo hymyili. Mutta minunkin pitää lähteä sinne kokoukseen!

- Joo, nähdään taas, sanoin.

- Juu, moikka, Seppo sanoi ja lähti sipsuttelemaan perheensä perään. Tarkistin muistiinpanoni, ja lähdin itsekin tallustelemaan kohti kotitaloa.

Seppo-siiliä haastatteli Panu Punkari 6-a. luokka

Väinö Varis

Kuka sinä olet?

- Olen Väinö Varis Ylä-Pispalasta Kuinka elämä sujuu?

- No, en tiedä. Ne hiivatin rakit yrittävät ajaa koko ajan pois ja hengailulle ei jää aikaa, mutta onneksi ihmiset roskaavat paljon.

Onko sinulla sitten tyttöystävä?

- Sorry no comments.

Onko tulevaisuuden suunnitelmia?

- Joo. Olen päättänyt päästä maailman parhaaksi roskistentonkijaksi. Kiitos haastattelusta.

- Kiitos, kiitos

Väinöä haastatteli Juuso Lindberg 3-b. luokka

Kalevi-Kettu

Hei olen 23-vuotias opiskelija Pispalasta. Opiskelen muurahaisten anatomiaa. Harrastuksiini kuuluu jänisten syöminen, jolkottelu ja hyljen pikkupoikien karkuun juokseminen. Elämän ohjeeni on: syökää hyvin. Pispalassa on paljon ruokaa, joka on myös hyvää. Pispalassa on myös kioski, jonka nimi on Pizpala grilli. Sieltä saa maailman parasta ruokaa. Pispalassa on myös todella hauskoja henkilöitä, jotka koittaa koko ajan metsästä minua. Niihin henkilöihin kuuluu Veikka Sandt, jolla on koko ajan pyssy kädessä.

Kalevin lausunnon tallensi Veikka Sandt 6-a. luokka

Haastattelu neitokakaduista

Hei, olemme Australiasta kotoisin olevia lintuja, neitokakaduja. Lempiruokaamme on linnuille tarkoitettu siemenseos ja juomana tietysti raikas vesi.

Hauskinta mielestämme on, kun pääsemme huoneeseen vapaasti lentelemään. Silloin on kiva mennä kirjahyllyn päälle jyrsimään kirjoja. Silloin tällöin tänne tunkee myös perheen kissa. Se on todella pelottava otus. Onneksi joku tulee aina hätistämään sen pois. Emme pidä siitä, kun joku tulee siivoamaan haisevine litkuineen, ja koneen kanssa, joka taisi olla pölynimuri tai jokin. Se pitää inhottavaa meteliä.

Kakadut haastatteli Ella Miller 5-a. luokka

Pulla

Päivää Pulla!

- Hyvää päivää Jael ja Aliisa.

Mitäs Pispalan julkiskoiraa?

- Haha...Mitäs tässä pullattelen.

No mennään sitten suoraan kysymyksiin.

1. Miten ja mistä sinä päädyit tänne pikku Pispalaan?

- No minähän tulin äidin masusta, siltä missä pippuri kasvaa, sillä olenhan pieni mutta pippurinen.

2. Mikä on koko nimesi?

- Koko nimeni on Pulla Milou Niemä.

3. Millaista elämäsi on?

- No minun elämäni, sehän on aivan IHANAA! Siis varsinkin kun tänne muutti pari pientä tyyppikoira. Minä olen erittäin onnellinen, kun pääsin näin ihanaan perheeseen!

4. Minkälainen olet luonteeltasi?

- No minä olen mielestäni komea, hurmaava, ihastuttava, mukava... Onko sinussa huonojakin puolia?

- Odotas, rapsutan vähän korvaa... Ei tietenkään! Minusta ei lähde edes karvaa.

5. Mikä on lempiharrastuksesi?

- Varmaan Hillan sylissä nukkuminen.

6. Onko jotain asiaa josta et pidä?

- Jos joku vahingossa talloo päälleni!

7. Mikä on lempiruokasi?

- Semmonen ihana koiran makkara.

8. Mikä on lempilelusi?

- No en mä oikeen tiedä, niitä on niin monta...

9. Pidätkö ulkoilusta?

- Juu! Ainahan pikku-Pulla tarvitsee raitista ilmaa. (Paitsi kun on kylmä.)

10. Onko sinulla mitään lempinimeä itsellesi?

- On! Se on: MACHO PULLA!

Kiitos haastattelusta Pulla. Oli ilo saada kuulla elämästäsi!

- Kiitos itsellenne Aliisa ja Jael!

Pullan kimpussa olivat Aliisa Ristmeri ja Jael Assulin 5-b. luokka.

kuvat: Aura Kalli

Onni Von Sopanen

Pispan koulun opettajat ja oppilaat kävivät kevätlukukauden alussa katsomassa elokuvan Onni Von Sopanen. Elokuva esitettiin Niagaran elokuvateatterissa, jossa luokat kävivät sen vuorotellen katsomassa. Jotkut olivat käyneet jo katsomassa elokuvan ennakkonäytöksen viime kesälomalla.

Elokuva kertoi pojasta jonka luokalle tuli uusi oppilas nimeltään Miro. Aluksi Onni ja hänen luokkalaisensa eivät pitäneet Mirosta, mutta loppujen lopuksi Onni huomasi että heillä on paljon yhteisiä asioita. Onnilla oli marsu ni-

mettään Bruce Lee joka sekin ystäväystyi, nimittäin Miron marsun kanssa.

Näytöksen jälkeisellä viikolla elokuvan ohjaaja Johanna Vuoksenmaa tuli koulullemme kertomaan elokuvan teosta ja Onni Von Sopasesta. Hän kertoi, että elokuvan lapsinäyttelijät oli haettu Helsingin, Espoon ja sen lähialueiden kouluista.

Elokuva aiottiin tehdä ensiksi Hämeenlinnassa, mutta kustannukset olisivat kasvaneet liian suuriksi, joten se tehtiin Helsingin lähistöllä. Joitakin kohtauksia, kuten jalkapallopelejä häiritsivät

lentokoneet. Niitä lensi vähän väliä kentän yli. Johanna kertoi myös miten elokuvia tehdään ja paljonko ne yleensä tulevat maksamaan. Kuvaukset viivästyivät hieman runsaiden sään muutosten takia. Johanna myös selvensi, miten ihmiset saadaan liikkumaan kamerassa. Hänen lempikohtansa Onni von Sopasessa oli se kun Ida-sisko ja Onni sopivat riitansa. Johanna Vuoksenmaa on ohjannut myös elokuvan ”Nousukausi”.

Ohjaajan vierailusta kertoivat: Siiri Suominen, Amanda Metsoja ja Ilona Björn

Johanna Vuoksenmaa selvitti Pispan koululaisille elokuvan tekemistä.

Pispala-Paris all night long

Pispan koulu osallistui syksyllä 2006 Opetushallituksen Me ja Media-hankkeeseen. Hankkeemme palkittiin kunniamaininnalla Opinavain-kilpailussa. Kunniamaininnan myötä osallistuimme Innovative Teacher Forumiin Pariisissa maaliskuun lopulla.

Pispan koulu on painottunut luovuuteen ja kulttuuriin sekä yhä enemmän myös median opetukseen. Viime kevään lopulla saimme kimmokkeen ryhtyä mediataitojen, kansalaisvaikuttamisen ja pispalalaisen yhteistyön edistämiseen. Tällöin meille tarjoutui mahdollisuus osallistua Me ja media-hankkeeseen.

Pispan piltit portaalien pyörteisissä -hankkeen tuloksena aloitettiin viime syksystä alkaen lasten oma palsta ja tuottamaan materiaalia palstalle Pispalassa kaksi kertaa vuodessa ilmestyvään Pispalainen-lehteen sekä tuottaa materiaalia www.pispala.fi -sivustolle lasten omalle palstalle.

Koulumme kaksi kolmasluokkaa tutustui Pispalan kasveihin. Pispalan kurpitsaliike esitteli palstaviljelytoimintaa. He myöskin tulivat koululle leipomaan yhdessä oppilaiden kanssa oman kasvimaan tuotteista piirakkaa. Oppilaat saivat heidän johdolla tutustua yrtteihin. Hankkeen yhteydessä vuokrasimme oman viljelypalstan Tahmelan kasvimaalta. Tälle palstalle koulumme oppilaat kävivät istuttamassa kevätukukkia. Oppilaat ovat kuvanneet digikameralla palstaa eri vuodenaikoina. Olemme seuran-

neet palstan elämää myös Kurpitsamaa-blogimme kautta.

Oppilaat tekivät pienissä ryhmissä PowerPoint-esityksen valitsemastaan kasvista. Kasvi-esitykset koottiin lasten piirtämän kartan alle hyperlinkkeinä. Multimediaesitys liitettiin Pispalan koulun kotisivujen kautta www.pispala.fi sivuille.

Kotisivuillemme avattiin myös blogi, jonka avulla oppilaat voivat seurata palstan kehittymistä ja ottaa kantaa kasvien ja ympäristön suojeluun.

Pispan koulun kaksi viitosluokkaa tutustui pispalalaisiin perinleikkeihin. Viidesluokkalaisten kokoama juttu ilmestyi Pispalainen-lehdessä joulukuussa 2006. Lehdestä on myös verkkojulkaisu, joten lasten tuotokset näkyvät myös siellä.

Kuudesluokkalaiset tutustuivat Pispalan rakennuksiin. Pispalan kirjastoyhdistyksen kokoelmat ja apu olivat tärkeitä heidän työskentelyssään. Myös museotoimi antoi asiantuntija-apuaan tiedon hankinnassa. Oppilaat valitsivat pienryhmissä tutustumiskohteen jonkun Pispalan rakennuksen, josta etsivät tietoa. He myös valokuvasivat kohteensa.

Allekirjoittaneet saivat osallistua

Satu ja Virpi niin korkealla että päätä huimaa! Siis Eiffel-tornissa.

kansainväliseen Unescon järjestämään tieto- ja viestintätekniikan konferenssiin ja kilpailuun Pariisissa.

Foorumissa esiteltiin omia projekteja. ”Pispan piltit” olivat näyttävästi esillä. Tosin ehkä liiankin, koska pitkäkyntinen voro vei osan Tampere -mainospinsseistämme ja karkeistamme Unikko-purkin mukana.

Oheisohjelma oli upeaa: illallisristeily Seinellä, museokäynti Louvren taidemuseossa sekä iltaohjelmaa Eiffel-tornin kuppeissa hanhenmaksan ja sampaanjan siivittämänä. Upeaa olivat myös keskustelut ympäri maailmaa tulleiden kollegojen kanssa. Toivottavasti yhteistyö tutuiksi tulleiden kollegojen kanssa jatkuu.

Pariisi-terveisin
rehtori Satu Sepänniitty-
Valkama, ja luokanopettaja
Virpi Matala

Taidemyyntinäyttely

PISPALAN AMANDA

Kesän parhaat maut AMANDAssa.

Lounas-, päivällis- ja juhlapalvelu.

Aito, lämmin pispalalaistunnelma
kamareissa, Väentuvassa
ja romanttisessa puutarhassa.

A-oikeudet.

Pispalan valtatie 61 puh. (03) 213 1207

MARKET

TAHMELA

Puh. 03 223 5241

Palvelemme:

ma-pe 7-21, la 7-18

sunnuntaisin klo 12 - 21

PISPALAN PULTERI

RUOKA-ANNOKSIA.ESIM.
VOIKUHA, SILAKKAPIHVIT,
PYTTIPANNU, LIHAPULLAT,
HUNAJABROILERI,
KASVISLAUTANEN...

SUPERPIHVI MAUN MUKAAN

PIKKUANNOKSIA

TALON SALAATIT

JUOTAVAA

Avoinna
arkisin 11-02
la-su 12-02

Keittiö avoin
ma-pe 11-16
la 12-18
su 12-19

Pispalan valtatie 23
puh. (03) 212 5211

Kokeileva kaavoitusprosessi Pispalassa

Rakennuslupavaihe saattaa olla ajoituksena väärä, mikäli rakentamisen tapaan halutaan todella vaikuttaa. Kun suunnitelmat ovat jo pitkällä, niiden muuttaminen harvoin onnistuu, ja valittamalla voitetaan vain aikaa.

Maankäyttö- ja rakennuslaissa halutaan nykyisin suunnata osallistumista varhaisempaan vaiheeseen. Mielenpiteiden esittäminen asemakaavaa hahmoteltaessa antaakin paremmat mahdollisuudet niin keskusteluun viranomaisten kanssa kuin omien näkemysten rakentavaan esiin tuomiseenkin.

Nykytaiteen keskuksen korttelissa Tahmelan Viertotien ja Hirvikadun kulmassa on kokeiltu uudenlaista vaikuttamisen tapaa. Kaupunki hahmottelee alustavasti paikkaan pientalotontteja kahden yleisten rakennusten tontin tilalle. Asukasyhdistyksen ja Kulttuuriyhdistyksen aloitteesta on kuitenkin laadittu ehdotuksia paikan tulevaisuuden varalle jo ennen kuin kaavoittaja on esittänyt luonnoksiaan. Osallisten

ideoinnin pohjalta on tutkittu julkisen käytön mahdollisuuksia asumisen yhteyteen. Korttelin koillisnurkka onkin jo aiemmin ollut erilaisten tapahtumien areenana. Suunniteltu toriaukio mahdollistaa niin kulttuuri- kuin kaupallisen toiminnan, ja täydentää osaltaan kaupan alueen palvelukeskittymää. Tori tukeutuu myös Hirvitalonakin tunnetun Nykytaiteen keskuksen toimintaan.

Asumista kortteliin on silti mahdollista sovittaa viranomaisten kaavailema määrä, vaikka väljempiäkin ratkaisuja tutkittiin. Asumisen suhteen on pohdittu monenlaisia epätyypillisiä, paikkaan sopivia ratkaisuja perinteisen pispalalaisen kivijalkatoiminnan malliin.

Sunnuntaina 29.4. juhlittiin Hirvitalon yksivuotissyntymäpäivää kakkukahvien ja ohjelman merkeissä. Kulttuuritoimenjohtajan avauspuheen, ballerinakoirien ja musisoinnin jälkeen pidettiin osallisille tarkoitettu kaavoitus-

työpaja. Osallistujien ideoinnin tuloksena esitettiin paikalle laaja kirjo mahdollisia käyttöjä. Erityisesti esiin näytti nousevan asumista, kulttuuria ja taidetta yhdisteleviä toimintoja. Kooste tapaamisesta on nähtävillä Nykytaiteen keskuksen viereisellä tyhjällä tontilla, ja se tullaan liittämään kaupungille esitettävään aineistoon.

Luonnosten pohjalta on jo käyty alustavia keskusteluja kaupungin kaavoittajien ja kiinteistötoimen viranomaisten kanssa. Keskustelujen sävy on ollut rakentava, eikä osallisten taholta esitettyjen ratkaisujen toteutumismahdollisuuksia ole tyrmätty. Yhteys kaupungin suuntaan on yhä auki, ja jatkossa nähdään tuottaako varhaisen vaiheen aktiivinen osallistuminen toivotun kaltaista, käyttäjien tarpeista nousevaa ja joustavasti etenevää rakentamisprosessia.

Jenni Partanen
Arkkitehti SAFA

Pispalalaisen mainoshinnat:

- 1/1 - 250 euroa - värillinen + 20 euroa
- 1/2 - 140 euroa - värillinen + 10 euroa
- 1/4 - 80 euroa - värillinen + 5 euroa
- 1/8 - 50 euroa - värillinen + 5 euroa
- 1/16 - 40 euroa - värillinen + 5 euroa

Jytkettä harjulla 25 vuotta

Ensimmäiset "Pispankatukarnevaalit" järjestettiin 22.5.1982 eli peräti 25 vuotta sitten. Järjestäjänä toimi Pispalan asukasyhdistyksen ohella Pispalan Amatööri-muusikot ry. Päivän ohjelman päätti Pispala Rock. Hetkinen... mistä olikaan kyse?

Tasan neljännesvuosisata sitten haastateltiin Pispalalaisessa samaa miestä. Jotain uutta ja kiehtovaa oli ilmassa. Tuolloin Sari-yhtyeettään luotsannut kitaristi Kari Boogie Koski oli tuttu näky Pispalan ja Tampereen musiikkinympyröissä. Boogien lisäksi Sarissa soittivat basisti Sirpa Itäluoma ja rumpali Juha Färding.

Boogien nykyisen Nekalan kodin keittiön ikkunasta avautuu kaunis näkymä talviselle Iidesjärvelle. Vaimo ja lapset lähtevät ulkoilemaan ja muistelu voi alkaa teekupposten ääressä.

- Pispalan Amatööri-muusikot ry. perustettiin helmikuussa 1982. Se oli vahvasti elävän musiikin aikaa, me oltiin Pispalan Elmu. Eka pikkukonsertti järjestettiin Pispalan koululla, ajattelimme sitten pistää kesällä isomman pysäyttyn. Asukasyhdistyksen puolelta mainittiin Karnevaaleista. Nämä osutettiin samaan päivään.

- Vekkuliahan toi Pispala Rock oli järjestää. Karnevaalikulkue saapui konserttipaikalle klo 15. Olimme rakentaneet talkoilla hyppyrimäen monttuun lavan. Se oli noin kaksi metriä korkea, tilava ja varustettu rumpukorokeella. Kopsan Jouni toimi pääarkkitehtinä. Kentän itälaidassa oli silloin pesäpallopelejä varten pieni katsomo ja länsilaitaan pysäytettiin myyntipisteitä. Sieltä sai ostaa salaattia, juomia ja vesimelonia.

- Hasse Walli & Band soitti maailmanmusiikkia, se oli iso afro-orkesteri. Oletimme, että siitä tulisi hyvinkin suosittu. Liisa Tavi & Bandissa taas oli takana trio, kitarassa Pekka Tegelman. Kollaa Kestää -biisi "Jäähyväiset aseille" oli niiden iso hitti. Nämä pääesiintyjät olivat tavallaan huono juttu koska olivat niin kalliita. Mainilan laukaukset oli vanhempien herrojen jazzbändi. Sika-yhtyeen kaikkia jäseniä en muista, mutta Kuro-nen siinä oli, ja Toiviainen... ja Laitisen Kikka koskettimissa. Lepakon nuoruus -yhtyeessä soittivat Järvisen veljekset Jarno ja Jukki, Tapio Partanen ja Ruusukallion Sami. Muut esiintyjät olivat Sari ja Veltto Virtanen. Olen aikoinaan roudannut Virtasta. Yleensäkin kaikki konserteissamme olivat vähintään puolittutuja, tai sitten joku oli vain todennut että "onpa jännittävä bändi, otetaan se esiintymään".

20 markan lipun maksanutta yleisöä Boogie muistelee paikalla olleen noin 120, aidan takana Pyynikin puolella ehkä saman verran. Tilaisuus oli jäänyt pahasti tappiolle mutta näin moni sen kuitenkin kuuli. Neljillä seuraavilla Karnevaaleilla Amatööri-muusikot järjestivät Pispala Rockin ilmaistapahtumana koulun pihassa. 1983 esiintyivät Sika, naistrio Geisha, lempäläläinen Tragedia, Sari sekä trubaduurit J. Drufva ja M. Walkamo.

- Pikkuveskun bändikaverin isä lainasi kuorma-auton esiintymislavaksi. Sen taakse päätettiin rakentaa erillinen puoli metriä korkeampi rumpulava. Lähdimme puutavaraliikkeeseen mun farmarimallisella Volvo Amzonillani. Färding lastattiin vanerien alle ja haettiin paluumatkalla Näsinlennankadulta lainaksi kahvinkeitin. Kahvipannu katolla Pispalaan niitten puitten kans-

sa... ja autoonhan syntyi sisä veto. Kun päästiin koululle, Fär ding haisi pakokaasulle ja oli muutenkin vähän semmonen... hehheh.

Boogie kertoo muuttaneensa Pispalaan 1979 parivuotiaan bändinsä kanssa. Pispalanharju 10 vaihtui noihin aikoihin monen soittajan osoitteeksi, aiempien asukkaiden hylätessä huonokuntoisen talon. Muita Amatööri muusikkojen lähes 20-henkisen ydinjoukon kulminaatiopisteitä olivat Pispankatu 49 ja Raittius-talo Rinnekatu 18.

- Kympin yläkerran treenikämpässä treenasi muitakin bändejä, kuten Massey Ferguson, Si-ninen Enkeli ja Adios Airlines. Eihän Pispalassa aivan kauheasti bändejä ollut silloin, Nita H:n aikakaan ei ollut vielä. Halusimme järjestää pikkubändijuttuja. Vuonna 1983 koko-simme kalenterin jossa esiteltiin 35 lähiseutujen bändiä ja kaksi trubaduuria. Profi-loimme ja julkaisimme myös kulttuuripoliittisen ilmais-lehden nimeltä Orja, "kulttuuri on orjasi". Mikä sen mukavampaa kuin ilmainen Orja?

- Me järjestettiin konsertteja Pispalan VPK:lla, Sorin talolla, ylioppilastalollakin taisi yksi olla. Joillakin työtömyyskorvauksilla se oli aina hivenen hankalaa. Rahat piti vain vääntää jostain. Kirjastotalon puiston konserttien kustannuksista Nuorisolautakunta korvasi osan. "Ydin-

aseeton Pohjola - nyt" Pyynikin kentällä meni suunnilleen omilleen. Sinne me valmistettiin patonkia ja kaksi saavillista, varmaan 150 litraa salaattia. Myyntilupaa ei saatu, joten yritimme syödä kaiken itse.

- Velkoja tuli, mutta ne saatiin hoidettua. Välillä piti viedä bändikamat kaniin. Pahimmillaan mulla oli kitara sun muuta 3 kuukautta kanissa... soittamisen kannalta ikävää. Kerran me järjestettiin konsertti että saatiin kamat pois. Bändit soittivat kannatuksen vuoksi, ja me kerättiin noin 5 markan pääsymaksut.

- Mutta ihan hauskaa Amatööri muusikoiden touhu oli. Yhdistys hiivutettiin, kun kaikilla oli jotain duunia ja muita bändiprojekteja ja muutimme itse kukin pikkuhiljaa pois Pispalasta.

Ulkoilijat ovat palanneet ja magneettipohjaiset pikku-ukot Bernie ja Lacey kumppaneineen alkavat Danin avustamana uhkaavasti lähestyä pöydällä lepääviä äänityslaitteita. Ei pidä vaarantaa taltioitua Pispala- ja SuomiRockin historiaa. On tullut aika kiittää ja hyvästellä.

Harju 10:ssä sijainnut talo on jo 80-luvulla poistunut talojen tai vaaseen, saman kohtalon on sittemmin kokenut Nita H -yhtyeen treenikämpänä - ja toisena musiikin kehtona - loppuaikoinaan toiminut vanha Pispankatu 49. Mutta jytke harjulla jatkuu.

teksti: Jasu Terävä
kuvat: Arto Sääntti

Boogie alias Kari Koski hoiteli Pispalarockia 25 vuotta sitten.

Pispalan Karnevaalit o o o

la 26.5.2007
jo vuodesta 1982

PÄIVÄOHJELMA

11.00 – 13.00 Lasten Karnevaalit A-Killalla

Monipuolista höntsiä lapsille. Sählystä, kilpailuja, musiikkia ja buffetti.

Ohjelmaa puistotorin lavalla

13.00-14.00 kuullaan päälavalla puheita.

Kansanedustaja Mikko Alatalo ja apulaispormestari Tarja Jokinen.

LAUSUNTAA, Ahti Jokinen tulkitsee Lauri Viitaa

MUSAA, esittävät mm. Celindit, Univelka, Rumba Tre, Micro ja Bone Flesh Dolls

Pispalan nykytaiteen keskuksessa Hirvikatu 10:ssä

NÄYTTELY, Wieniläisten taiteilijoiden näyttely
PERSPECTIVE & HUMAN IMPACT

11.00 – 17.00 KIRPPIS, Käsitöitä ja kirppislöytöjä edullisesti.

Kirjastotalosta Kirjoja

Mm. poistokirjojen myyjäiset ja videoesityksiä
Vilkkareilta

Kurpitsatalon Karnevaalikahtila

Tarjolla soppa, kahvia ja leivonnaisia.

Naulantaivutus, naamiopajat ja naamiokulkue

Tehdään naamioita ja valmistaudutaan naamio-
kulkueeseen Taidelehdossa.

14.00 – 16.00 Pitkin poikin Pispalaa

Opastettu Pispala kävely kulttuurihistoriallisessa
maastossa.

Lähtö Puistotorilta. Päätepiste Karnevaali-
näytelmän esityspaikka

16.00 Karnevaalinäytelmä

Kuuluvaishattu-ryhmä esittää historiallisen näytel-
män ”Aika matka!”

yllättävässä paikassa. Opasteet Hirvikadulla. Kes-
to n. 20 min.

17.00 Jalkapallo-ottelu Tahmelan kentällä

Kujakollit vastaan Pulterrierit

ILTAOHJELMA

18.30 – 22.00 Parkkitanssit

MUSAA, esittää mm. paikallinen senaattori ja
muuta tähtiä.

22.00 Karnevaalien päätösklubi

Keikalla mm. Goon, Atom Brains plays Roky
Erickson, Nostra. Liput 3 •. Vastavirta-Klubi,
Pispalan valtatie 39

VARAA MYYNTIPAIKKA KIRPPIKSELLE

Hinta 5 euroa/pöytä, Pälvi Eliala, 045-6337827 Järjestäjä: Pispalan nykytaiteen keskus

Karnevaalien ohjelma päivittyä osoitteessa: www.pispala.fi/karnevaalit

Karnevaalien järjestäjät: Pispalan kumppanuusyhdistykset

Yhteyshenkilö: Marita Sandt, marita.sandt@gmail.com, 040-5588084

Kivijalka, jossa joskus oli ovi

Yksi Pispalan monista maitokaupoista oli Rinnekatu 41:ssä. Paikalla on vieläkin rapattu kivijalka, jossa on syvennys, jossa on joskus ollut ovi.

Mitä tapahtuisi, jos palaisi ajassa takaisin 50 vuotta? olen joskus ajatellut kävellessäni kivijalan ohi. Rinnekadusta tulisi soratie ja Rinnetie, syvennykseen ilmestyisi ovi, ovelle olisi messinkinen kulunut kahva ja Persill - pesupulverimainos. Oven viereen ilmestyisi ikkuna, jossa olisi tipuja ja pajunkissoja.

Ovi kilahtaisi, kauppaan juoksi Sinervon Sylvi, vastapäisen parturiliikkeen kampaajarouva varmaankin ostamaan mummul-tani askin tupakkaa.

Sylvi oli yksi lempiiasiakkaistani. Katselin sitä aina tarkkaan. Odotin. Tiesin, että kohta, kun se sanoo: "ja sitten vielä aski lupia - tai otetaan samalla kaksi", sen kameekorvakorut heilahtavat. Jotenkin siihen lupiin liittyi vitsi, joka ei koskaan auennut minulle, mutta tärkeintä oli se Sylvin vähän käheä nauru, joka aina sai tupakanpolttua paheksuvan mummunikin hyväntuuliseksi.

Kun kävin Sylvin parturissa ja sanoin: "Äiti käski leikata pyöreästi", se leikkasi klips klips nopeaan tahtiin aina samanlaisen kiinalaismallisen tukan ja lopuksi suihkautti pumppupullosta kolinaa, heilautti kappaa, kumarsi ja sanoi: "Neiti on niin hyvä."

Toinen lempiiasiakkaani oli Nokelan Emmi. Emmi oli yhtä terhakka nainen kuin Sylvi, mutta paljon pienempi. Emmi asui Harjutiellä, talossa, jonka pihassa oli suuria sireenipensaita. Niis-

tä se aina toi kesäkuussa kaupalle ison sylillisen ja kun mummu pani sireenit isoon kurkkupurkkiin, koko kauppa tuoksui.

Emmi oli neiti. Se, kuten moni muukin asiakas, oli Suomen Trikoolla töissä. Emmillä oli yleensä ruutuhuivi, joka toisin kuin Sylvillä, oli solmittu takaa eikä päälle. Emmillä oli myös erilainen nauru kuin Sylvillä, ei niin hohottava, vaan vähän käkättävämpi.

Emmin talon pihassa oli sauna-rakennus, jossa oli iso pata. Siellä kävin äidin kanssa pyykillä. Aamulla likoon lipeät ja lakanat, päivällä pata porisemaan. Joskus illalla lakanoita ripustettiin kuivumaan naapuripihaan, jonka omisti mummun veli Heikkilän Yrjö.

Yrjöä sanottiin Heikkilän isännäksi, koska Yrjö omisti yläpuolelta molemmat talot, ja Yrjöllä oli hevonen. Iltapäivisin kuului kavioiden kopse, kun Yrjö tuli töistä kotiin brrrrrr, ja me lapset huusimme: "Heikkilän isäntä tulee!" Isäntä lauleskeli humman-heitä riisuessaan hevosta eikä ollut pelottava, mutta hevonen oli vähän.

Yrjön vaimo, Elli, oli niiden kahden pihan muodostaman pihapiirin mahtirouva, ystävällinen ja iloinen, mutta selvästi kaikkein eniten arvonsa tietävin. Myös Ellin korvakorut olivat tarkkailuni kohteena. Niissä oli suuri vaaleansininen kivi, ja nekin heilahtivat, kun Elli nauroi. Ellillä oli

pehmeä nuttura, ja Ellin naurua höysti kultahampaan välähdys.

Mummu oli aina hieman nöyristelevä sanoessaan Ellille: "Miten voisoin palvella?". Sen sijaan muille, etenkin Railon Elsalle, lause sisälsi pientä akkojen välistä pilaa. "Että ollaan tässä nyt oikein hienoja rouvia, perkele", Elsa remelsi ja nauraa räkätti niin että kauppa raikui.

Elsa oli huippu. Kun Elsa tuli, koko puoti oli sitä täynnä, vaikka Elsa oli aivan Lapin eukon näköinen, pieni ja pippurinen ihminen. Elsa oli yksinhuoltaja ja eronnut, mutta iloisempaa ihmistä saa hakea.

Aivan erilainen oli suutari Kasken rouva. Sen rouvan seurassa mummunikin muuttui vähän etäiseksi. Oisiko mummu vähän säälinyt herttaista ihmistä, koska sillä oli äkäinen mies?

Kasket olivat yhdet Heikkilän isännän monista vuokralaisista. Suutari Kasken liikehuoneisto oli kivijalkakeittiö, josta aukesi ikkuna pihamaalle. Asiakaspalvelu tapahtui ikkunan kautta: "Joko äitin kengät on valmiit?" Kaski murahti, ja antoi kengät. En kuulut sen ikinä sanovan mitään.

Rinnetien puolen asiakkaita oli Vienolan Hellun äiti, joka oli vähän mahtipontinen, mutta ystävällinen ja sanoi moomma, ja kaksi poliisia Orvola ja Moisio sekä Heinon Vieno, jolla oli kuusi lasta ja joka osti aina kerralla ämpärillisen maitoa. Vieno sanoi

aina vievänsä lapsilisänsä suoraan mummulle, mistä syntyi naisten välille vitsi. "Että minäkin vielä saan lapsilisää", sanoi mummu.

Mutta sitten - kaikkein kaunein.

Se oli Heinon Vienon poikajoukon ainoa tyttö, Eija. Eija oli mielestäni aivan Gina Lollobrigidan näköinen. Sillä oli tumma kihara tukka, ruskeat nappisilmät ja kauneuspilkku poskessa. Tuijotin sitä lumoutuneena, kun se koulusta tullessaan poikkesi kauppaan ja sanoi: "Pala suamee". Kaikki nauroivat iloiselle tytölle, joka näytti filmitähdelle ja sanoivat että voi voi, kun toi Eija pärjäis missikisossakin, ellei olisi noin lyhyt.

Mummun kauppaan kuljettiin kahdesta ovesta. Rinnekadun puolen asiakkaat kulkivat pääovesta, jossa luki Persill, ja yläpihan ja Harjutien puoleiset asiakkaat kulkivat varaston ovesta. Jotkut ei-asiakkaatkin vilahtivat vain Harjutieltä Rinnetielle kaupan läpi, vaikka läpikulkulupa oli periaatteessa vain asiakkailta.

Niin se elämä kuhisi. Muistikuvini 50-luvun Pispalasta kuuluvat ennen kaikkea äänet, lasten ja aikuisten mekastus,

huudot, naurut, nahistelut. Auton ääni oli harvinainen ainakin Rinnekadulla. Kun auto tuli, lapset huusivat: "auto tulee" aivan kuin auto olisi jotakin, joka ilman muuta ajaa päälle, jos ei väistä.

Joskus jostakin Rinnetie alkaa elää mielessäni, kun kuulen tu-

tun tuntuja ääniä tai vain - jostakin. Eräänkin kerran niin kävi Portugalissa, kun vastaani tuli ilmielävä Sinervon Irja.

teksti ja kuva:
Kristiina Harjula

Elsa Huvi kauppansa ovella joskus 30-luvulla. Elsa piti kauppaa Rinnetiellä yli 50 vuotta ja oli lopettaessaan yli 70-vuotias. Suurin osa asiakkaita oli lopulta yhtä vanhoja kuin kauppias.

Tampereen liittäminen Pispalaan oli "pakkoliitos"

Pispalan ja neljän muun Pohjois-Pirkkalan kylän liittäminen Tampereeseen oli melkoinen rysäys. Tampereen väkiluku lisääntyi kertaheitolla yli 20 %. Ennen liitosta Tampereella oli 59 000 asukasta. Kun Tahmela, Pispala, Hyhky, Epilä ja Rahola liitettiin, saatiin lisää 12 000 asukasta.

Nykytermeillä puhuttaisiin pakkoliitoksesta. Päätöksen teki valtioneuvosto vuonna 1935 vastoin sekä asukkaiden että tamperelaisten kantaa. Pohjois-Pirkkala oli tosin halunnut eroon köyhälistön asuma-alueeksi mieltämästään Pispalasta, mutta Tampereenkaan porvarit eivät oikeastaan halunneet alueita joiden se katsoi vain kasvattavan kaupungin köyhäinhoitokuluja. Läntisten kaupunginosien asukkaiden edustajat olivat ilmaisseet liitosta vastustavan tahtonsa mm. marssimalla ulos liitosasiaa käsittelevästä kunnanvaltuuston kokouksesta. (Tammisalo 2003).

Kotiseutuyhlpeyttä kuvastaa sekin, että pispalalaisten mielestä Tampere liitettiin Pispalaan.

Liitoskysymyksen laajempia yhteyksiä on käsitellyt Tampereen Yliopiston historian laitoksen tutkija Satu Tammisalo väitöskirjassaan "Pispalan esikaupunki 1890-1939".

Joka tapauksessa, samalla kun Pispala ja muut alueet liitettiin Tampereeseen, asetettiin alueelle

myös rakennuskielto. Tarkoituksena oli saada kaupungin asemakaava ulottumaan tänne asti. Tämä rakennuskielto osoittautui myöhemmin kohtalokkaaksi perinteiselle Pispalalle, kun talot korjausten puutteessa rappeutuivat. Asemakaavaa ryhdyttiin valmistelemaan heti vuonna 1937.

Perusteellista työtä, sillä uusi kaava hyväksyttiin vasta vuonna 1975. Sitä taas ryhdyttiin alueen vanhojen ja uusien asukkaiden toimesta vastustamaan. Kaavaliike perusti samana vuonna Pispalan Asukasyhdistyksen, jonka keinona oli valittaa jokaisesta tontista. Lääninhallituksen byrokratia tukkeutui, ja tilanne laukesi vasta kun eduskunta sääti vuonna 1979 erityislain, jonka tarkoitus oli kolmen tunnetun puutalokaupunginosan perusparantaminen. Samassa laissa määrättiin Pispalan ohella säilytettäväksi myös Puu-Käpylä Helsingistä ja Port Arthur Turusta.

Vuoden 1979 perusparannuslaki

miellettiin Pispalassa säilyttävänä kaavana, mutta toisin kävi. Lain porsaanreikien sisältämät poikkeusluvut murensivat vähitellen perinteisen Pispalan. Aikaisemmin työläiskaupunginosana ja köyhälistön turvapaikkana tunnettu Pispala on nykyisin Tampereen kuuminta tonttimaata.

Pispalalainen käy Tampereella

Vanhan pispalalaisen tunnistaa siitä, että hän ei koskaan sano asuvansa Tampereella. Asuinpaikka on aina Pispala, ja Tampereelle mennään vain käymään. Martti "Masa" Palomäki on asunut koko ikänsä Pispalassa ja muistaa hyvin 70 vuoden takaisen ilmapiirin.

- Olin reilun 10 vuoden ikäinen uutena vuotena 1937. Isompien poikien puheista saimme me pikkukölvit sellaisen käsityksen että jotain tapahtuu vuoden vaihtuessa. Asuin silloin Vuorenmaan Valtakunnassa silloisella Vuorenmaantiellä (nyk. Kannaksen-

katu) ja Tahmelan lähteen luona Tammilehdon Hannan ja Yrjön talossa oli kahvila ja sen yhteydessä Hannan kioski, joka oli jonkinlainen kokoontumispaikka. Sinne oli kokoontunut väkeä enemmänkin, pääasiassa ryypyporukkaa ja uteliaita, kun Tampereen ratsupoliisit karauttivat paikalle ja huusivat: ”Jos kolme tai useampia kokoontuu, se on kaupungin järjestyssäännön mukaan kansankokous ja vaatii luvan. Tänne ei sellaista lupaa ole myönnetty. Hajaantukaa!”

– Ja ennen kuin väkijoukko pääsi pois suhteellisen altaasta paikasta olivat ratsupoliisit ympärillä ja pamputtivat armotta jokaisesta jonka tavoittivat, kertoili Masa Palomäki.

“Poliisit maksoivat takaisin vanhoja kalavelkojaan, joita heille oli kerääntynyt Pispalan porukkain suhteen. Aikaisemmin oli nimittäin niin, että järjestyspoliisin toimivaltuudet olivat tarkoin rajoitetut. Kaupungin poliisilla ei ollut toimivaltaa pulterimuurin Pohjois-Pirkkalan puolella. Niinpä Pispalan pojat saattoivat hännätä poliisia ja olla julkisesti ryypyllä kaupungin puolella. Kun poliisi sitten lähestyi hypättiin pulteriaidan toiselle puolelle ilkkumaan. Joskus nähtiin juoksuilpailuja, kun Tampereen puolella ryypiskellyt yritti ehtiä aidan yli ennen poliisia. Poliisit saattoivat pyytää virka-apua Pispalan poliisilta, joka kuitenkin tunsii joukkonsa ja saattoi hidastella sen verran että julkijuopottelijat pääsivät karkuun.

“Tämä autuus loppui kerta-rysäyksellä liiyyttäessä Tampereeseen. Sen jälkeen ratsupoliisit olivat jokapäiväinen näky

Pispalassa. Kahden ratsukon partio teki säännöllisiä kierroksia Pispalassa, ja auta armias sitä joka joutui partion kiinniottamaksi. Onneton pahantekijä kiinnitettiin kummastakin kädestään käsiraudoilla rinnakkain ratsastavan partion väliin ja sitten mentiin kohti kaupungin poliisiasemaa, pahimmassa tapauksessa täyttä laukkaa, kertoi Masa.

Luojan palikkaleikistä säädeltyyn rakentamiseen

Toki liittymisellä oli heti muitakin seuraamuksia. Viimeksi 90. jouluaan viettänyt Kalle Lehtinen oli jo työiässä, parikymppinen hevospies, kun liitos tehtiin. – Kunnallispolitiikka ei siihen aikaan kiinnostanut viriiliä nuorta miestä, joten en muista mitä kunnallispoliittisia kiemuroita kaupungistumiseen liittyi, mutta rakennusmääräykset muuttuivat. Meillä oli Ansionkalliolla rakenteilla uusi tallirakennus, kun joku naapureista tuli sanomaan, että älkää tehkö enää mitään, kaupunki vaatii piirustukset ja rakennuslupan. Aikaisemmin oli Pispalassa voinut rakentaa kuten Lauri Viita luojan palikkaleikistä kertoo: Siitä vaan, omalle tontille, mitä nyt korkeintaan tupakiasikin takakanteen vähän luonnosteltiin. No, rakentaminen keskeytettiin ja Keski-sen Matti joka oli rakennusmestari, teki rakennuspiirustukset. Lupa saatiin sitten parissa kuukaudessa ja oikeastaan hyvät piirustukset auttoivat rakentamisessa.

Huonommin onnistui sen sijaan teurastaja Rinta; hän yritti kiireellä laajentaa rakennustaan ennen kuin uudet säännöt astuivat voi-

maan. Rinta luotti siihen että valmistaa ei määrätä purettavaksi, mutta toisin kävi. Rakennusjärjestyksen mukaan laajennusosa oli liian lähellä tontin reunaa ja määrättiin purettavaksi, kertoi Kalle Lehtinen.

Konkreettinen seuraus kaupungiksi tulosta oli myös se, että työnvälitystoimisto lopetettiin Pispalasta.

Muuten kaupungiksi tuleminen ei paljonkaan heilauttanut Pispalan jokapäiväistä elämää. Koulu- ja kirjasto-olot pysyivät pitkään ennallaan, ja onnikkaliikennettä hoitivat yksityiset liikennöitsijät kuten tähänkin asti. Kaupungin liikennelaitoshan perustettiin vasta 1950-luvulla.

Onnikkavuorot veivät Keskustorille. Aikataulujakaan ei oikeastaan tarvittu sillä onnikan tulo kuultiin äänestä. ”Jaaha, Lehtisen Yrjön bekkeri (=Studebaker) on tulossa Winterin mutkassa” sanottiin kun jyrä kuului harjulla.

Tampereen kaupunki ei järjestyssääntöjen tiukennuksia lukuunottamatta tehnyt paljoakaan uuden kaupunginosan kehittämiseksi vaan Pispala sai elää omaa yhteisöllistä elämäänsä aina 1960-luvulle saakka. Pispalan vesi-osuuskunta, joka oli nostonut vetä Tahmelan lähteestä, siirtyi kaupungin haltuun vuoden 1961 tienoilla, jolloin osuuskunnan talouksissa siirryttiin kaupungin veteen. Korvauksena kaupasta jaettiin osuuskunnan jäsenille 48 000 silloista markkaa, muistaa Kalle Lehtinen. Summa olisi tämän päivän rahan arvossa noin 800 euroa.

teksti ja kuva:
Jorce Marckula

Heli Karjalasta

Heli Karjalainen selviytyi mainiosti perinteisen taekwondon EM-kisoissa Popradissa Slovakiassa. Tuomisina oli kaksi mitali joukkuesarjoista. Heli edustaa Suomea maajoukkue-tasolla jo kymmenettä vuotta.

Taekwondoa harrastetaan kahdessa muodossa, joista Helin laji edustaa alkuperäistä. Siinä osaluokina ovat kilpailu ottelussa, liigesarjoissa sekä kahden lajin murskauksessa: erikoistekniikassa ja voimassa. Olympialajiksi päässyt taekwondo puolestaan on enemmän otteellajin. Taekwondon kaksi muotoa ovat myös kahdessa eri maailmanliitossa, ITF:ssä ja WTF:ssä.

Heli on harrastanut lajia jo 14 vuotta. Maajoukkueedustuksia EM-tasolla on ollut kymmenen kertaa ja MM-tasolla vuorossa kuudenneksi ensi kuun vaihteessa. Matka suuntaa silloin Quebeciin Kanadaan. EM-tasolla Heli on saavuttanut viisi henkilökohtaista mitalia. Vapun alla Popradissa joukkue-tasolla tuli kaksi, mutta 52-kiloisten ottelussa tuli jo ensi kierroksella noutaja, kun eteen astui kultaa ottanut Ukrainan Katja Solovey. Joukkue-tasolla on aiemmin tullut kultaa kolme kertaa ja useita muita mitaleja. MM-tasolla uupuu vielä oma mitali, mutta joukkueessa saavutuksena on kaksi hopeaa ja yksi pronssi.

Taekwondon valtamaita Euroopassa ovat Puola ja Ukraina, hyviä myös Venäjä ja Suomi. Kansainvälisesti kovia ovat niinkään Argentiina ja Kanada. Kotimaassa puolestaan Tampereen taekwondo-seura on paras,

joka on näkynyt myös maajoukkuevalinnoissa. Popradin joukkueen 19 edustajasta kahdeksan oli Mansesta.

Kotikisoissa vuonna 2004 Suomen naisjoukkue nappasi vuodeksi

Heli toi Slovakian komeista maisemista kaksi joukkuemitalia. Nyt tsempataan kohti MM-kisoja Quebecissä.

puolalaisilta ykköspaikan.

Tampereella perinteisen taekwondon seurassa aktiiveja on satakunta, jäseniä parisataa. Heistä kolmannes on naisia. Ikähaitari ulottuu junnuista keski-ikäisiin.

Heli on itse menestynyt parhaiten liigesarjojen puolella. Näitä opetellaan vyöasteen kehityksen mukaan siten, että kilpailuohjelmassa tulee maksimissaan

hallita 24 liigesarjaa. Helin vyöasteella täytyy hallita näistä 18. Itse kisassa kilpailija valitsee parhaansa sarjansa ja tuomari arpoo esitettäväksi toisen.

Otteluna taekwondo muistuttaa karatea. Kerätään siis teknisiä pisteitä osumista vastustajaan. Potkupainotteisissa lajeissa on tärkeää pystyä iskun palauttamiseen, mutta siitä huolimatta joskus silmissä näkyy tähtiä. Tuomari vahtii tekniikan palauttamista, mutta vauhtilajeissa sattuu ja tapahtuu. Perinteisissä lajeissa käytetään pakollisina jalka- ja käsisuojia, mutta sääri- ja rinta-suojiakin saa käyttää, miehillä pakollisina ovat myös alasuojat.

Santalahdessa pari vuotta asunut Heli aloitti harrastuksen kotiseudulla Joensuuissa. Sittemmin opiskelut ja työt ovat vieneet Hämeenlinnan ja pääkaupunkiseudun kautta Tampereelle. Taekwondosta on tullut vähitellen lähes elämäntapa. Parhaat kaverit ovat lajin parista. Edustukset ovat myös tuoneet elämään paljon sellaista, jota ei olisi voinut muuten kokea. Niinpä Quebecissäkin on luvassa muutaman päivän loma kisojen päälle. Kunhan ensin on kisattu mitaleista!

teksti: Hannu T. Sepponen

RAJAPORTIN SAUNA 100 v. 1906-2006

Sauna - Kahvila - Hieroja

Pispalan valtatie 9 - www.rajaportinsauna.fi

Suomen vanhin yleinen sauna

puh. 03 222 3823

AVOINNA:

ma 18 - 22

ke 18 - 22

pe 15 - 21

la 14 - 22

Miesten ja naisten osastot

Maksu 5 €

Pe klo 17 asti ja ma koko illan 3 €

Kysy tilaussaunoja, puh. 045 136 5557

Hierontahuone

"Corpus Vitale"

puh. 045 673 6871

TOIMII SAUNA-AIKOINA

Tilauksesta muulloinkin

Ajanvaraus pakollinen

Koulutettu hieroja Heta Pulkkanen

RAJAPORTIN SAUNA

Rajaportin kahvila

puh. 03 213 0117

AVOINNA SAUNA-AIKOINA

Kahvia, pullaa, olutta,
virvokkeita ja pikkusytävää.

Kahvilaa laajennettu.

Nyt sisätillaa

3 huoneessa yht. n. 35 paikkaa.

Myös kokouksiin 1-3 huonetta
tarjoilulla tai ilman.

Saunatuotteita:

Lahjakortti on oiva lahja saunanystäväille!

Sisältää 15 min. hieronnan, saunan ja pullakahvit. Hinta 15 €

T-paitoja on kahdenlaisia. Hinta 10 €

Saunapyyhe, kotimainen, iso pellavafrotee 30 €

Saunavihdankin saa kassalta. Hinta 3,50 €

Suomalaisen saunan päivä 9.6.:

Kesäkuun toisena lauantaina

vietetään suomalaisen saunan päivää.

Rajaportilla esityksiä ja telttasaunomista,

TERVETULOA!

LÄÄKÄRIPALVELUT LÄHELLÄ SINUA!

avoinna: ma-to 8-18, pe 8-17

**Lääkäri
Laboratorio
Fysioterapia
ja hieronta
Työterveys-
huolto**

3142 0100

Pispalan lääkäriasema

MEDICUS OY Pispalan valtatie 2 U

KAMPAAMO

MATRIX

HÄME

Reija Jantunen

Pyynikintori 8, puh. 222 0140

AVOINNA: ark. 9-17
la 8-13
ke suljettu

PARTURI
Team

Puh. 2221 333
Pyynikintori 3
(Heinätorin puolella)

Pyynikintorin fysioterapia
ja hieronta

Pyynikintori 4
33230 TAMPERE
puh. (03) 222 9295

Fysioterapeutit
TIINA HEMMILÄ
MARJA-LEENA HYVÖNEN

meikkauspalvelu

Pispalan valtatie 73 B
33250 Tampere
☎ 222 85 08

Tampereen Pispalaa juhlisttiin

Huhtikuun lopulla Hyhkyn koululla juhlistiin Pispalan Tampereeseen liittymisen seitsemää vuosikymmentä. Tilaisuus veti väkeä 300 henkeä, etupäässä ikäihmisiä. Heillä olisi ollut muisteltavaa niin paljon, että suunnitteilla on muistelmatilaisuus syksyksi.

Onnistuneen juhlan takana oli järjestelytoimikunta, jossa olivat mukana Lauri Viita –seura, Pispalan Moreeni ja Pispalan Tarmo sekä Pispalan kumppanuusprojekti. Aurinkoisen juhlapäivän aluksi kahviteltiin ja tavattiin vanhoja tuttuja melkoisen puheensorinan vallitessa koulun pihalla.

Juhlissa kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Pekka Paavola totesi, ettei liitoshanke ollut alkuaan kenenkään tåkäläisen tahon hanke, vaan ohjattu ulkopuolelta. Pispala oli Tampereelle tärkeä voimavara teollisuuden työvoiman tarpeelle. Paavola muisteli avoimeen sävyyn 1970-luvun kuumia kaavoitustaisteluja. Hän korosti Pispalan asukkaiden kansalaistoiminnan tärkeyttä jatkossakin.

Kun Pispalassa ollaan, ei Lauri Viidan säkeitä voida ohittaa, tulkitsijana näyttelijä Ahti Jokinen. Näyttelijä Martti Järvinen esitti muistelmia vuosien varrelta. Omiin muistikuviiin perustui myös

Seela Sellan saunasattumuksista koostuva esitys. Pispalan Kisällit esitti paikallisia lauluja. Nuorta esiintyjäväkeä edustivat Tampereen työväen naisvoimistelijain tytöt sekä Pispalan koulun musiikkiluokkien kuoro. Raimo Vettenranta kertoi, kuinka kuvataiteilija runon teki.

Tilaisuuden jälkeen tuumittiin useammallakin taholla, että muisteltavaa olisi ollut vaikka kuinka. Kirjailija Kullervo Järvinen heitti ajatuksen syyspuolella järjestettävästä muistelmaillasta, jossa sana on vapaa. Tilaisuus voisi mahdollisesti olla Hauilicornilla.

teksti: Hannu T. Sepponen

Kannaksenkatu 12 rakennuslupa meni uusiksi

Korkein hallinto-oikeus on 25. huhtikuuta määrännyt Kannaksenkatu 12 koskevan rakennuslupa-asian uudelleen käsiteltäväksi ympäristölautakunnassa. Näin KHO vahvisti Hämeenlinnan hallinto-oikeuden aiemman ratkaisun.

KHO katsoi, että ympäristölautakunnan olisi tullut järjestää lupa-asiassa katselmus, jota maankäyttö- ja rakennuslaki tarvittaessa edellyttävät. Kannaksenkatu 12 uuden rakentamisen laajuus ja vaikutus kaupunkikuvaan ovat huomattavat. Tätä korostaa, että kohde kuuluu paitsi valtakunnallisesti merkittävään

Pispalan kulttuuriympäristöön, myös Pirkanmaan maakuntamuuseon laatiman Pispalan rakennusinventoinnin suojeltavien kohteiden ykkösluokkaan, perusteli KHO.

Ympäristölautakunnan on nyt otettava lupa-asia uudelleen käsitteilyyn ja järjestettävä katselmus, jossa arvioidaan, kuinka rakennushanke soveltuu ja mitkä olisivat vaikutukset rakennettuun ympäristöön. Lisäksi on kuultava naapureita.

Kannaksenkatu 12 tuli paikallisessa julkisuudessa tunnetuksi nuorison vallattua rakennuksen

kaksi vuotta sitten. Poliisi poisti valtaajat myöhemmin.

Kohteen rakentaja Sato-Rakennuttajat aikoo tehdä paikalle kaksi kappaletta noin 230 kerrosneliömetrin suuruista asuintaloa. Paikka on ns. Vuorenmaan valtakunnan yläpuolella varsin jyrkässä rinteessä. Lautakunnalta jo loppuvuonna 2004 rakennuslupan saanut Sato valitti viime kesäisestä hallinto-oikeuden ratkaisusta KHO:lle. Hallinto-oikeus oli kumonnut ympäristölautakunnan antaman luvan naapurien valituksen johdosta.

Folk tulossa taas!

Pispalan Musiikkiyhdistys sai uutta verta alkuvuodesta, kun hallitus vaihtui ja uudeksi puheenjohtajaksi valittiin toimittaja Hilkka Hakala. Sihteeriksi valittiin Jari Niemelä ja rahastonhoitajaksi Timo Jalkanen.

Hallitus kävi varsin laajan keskustelun tulevasta toiminnasta. Pispalan Karnevaaleille osallistutaan perinteiseen tapaan ja käynnissä ovat myös järjestelyt Pispala Folkin suhteen. Rannan riemujuhla järjestetään 5. elokuuta, ja uutta tulee Folkissa olemaan Narubassotapahtuma, josta vastaa musiikkiyhdistyksen hallituksen varajäsen Pertti Hokkanen.

Folkin järjestelyjä vetää Katwi Palonen (katwille(a)gmail.com), joka toivoo mahdollisimman pal-

jon yhteydenottoja, ideoita ja myös halukkaita vapaaehtoisia mukaan järjestelyihin.

Musiikkiyhdistys jatkaa pienen tauon jälkeen stipendien myöntämistä Pispalan koulun oppilaille. Kriteerinä stipendille ei ole yleinen hyvä koulumenestys, vaan intohimo, kiinnostus ja rakkaus musiikkiin.

Musiikkiyhdistys tekee myös kyselyn pispalalaisten keskuudessa siitä, millaista toimintaa he yhdistykseltä odottavat. Kyseen tulevat lähinnä lasten ja nuorten musiikki- ja kulttuuriharrastusten tukeminen tai uusin tapahtumien järjestäminen.

Menneessä syyskokouksessa esiin noussut bändien treenitilakysymys on myös ratkaistu yh-

teisymmärryksessä asiaa koskeneiden kanssa. Pispalan valtiolla sijaitseva tila säilyy ja sen jaosta sekä käytöstä neuvottelevat jatkossa siellä harjoittelevat yhtyeet.

Hankkeissa on myös yhteistyössä kirjastoyhdistyksen kanssa kirjastolle rakennettava musiikkiyhdistyksen oma info-piste, josta löytää ajankohtaista tietoa sekä jatkossa myös hallituksen ja yhdistyksen kokousten pöytäkirjat halukkaiden luettaviksi.

Musiikkiyhdistyksen uusi hallituksen kokoonpano: Hilkka Hakala (pj.), Jari Niemelä (sihteeriksi), Kai Huovinen, Juri Lindeman sekä varajäsenet Katwi Palonen ja Pertti Hokkanen.

teksti: Jari Niemelä

Asukasyhdistykselle uusi puheenjohtaja

Pispalan asukasyhdistys piti vuosikokouksen maaliskuun viimeisenä päivänä kirjastotalolla. Yhdistyksen toimikuntaan valittiin Nina Hakala, Paula Huhtanen, Jonne Kauko, Kari Laamanen, Kati Lehtinen, Veikko Niska-vaara, Marita Sandt, Ismo Saxman ja Katja Wallenius.

Asukasyhdistys seuraa edelleen aktiivisesti erityisesti kaupungin Pispalaa koskevia suunnitelmia. Rakennusjärjestyksen uudistamisen sijasta kaupunki on nyt aloittamassa koko asemakaavan uu-

simisen, joka tulee työllistämään myös asukasaktiiveja lähivuodet.

Asukasyhdistys on koettanut herätellyt Tampereen kaupunkia sen omistamien pispalalaiskiinteistöjen suhteen. Kiinteistöt on jätetty lähes heitteille. Kiinteistöille olisi tehtävä kuntokartoitus ja hätäkunnostussuunnitelma. Kiinteistöjen rappeutuminen on pysäytettävä ja saatava rakennukset asuinkäyttöön.

Perinteinen rakennusneuvontapäivä järjestetään toukokuun lopussa yhdessä maakuntamuse-

on kanssa. Paikalle saapuu asiantuntijaksi Aki Sulonen.

Toimikunta on sittemmin järjestäytynyt. Edellinen puheenjohtaja Katja Wallenius nimettiin nyt sihteeriksi. Varapuheenjohtajan toimea hoitanut Nina Hakala valittiin uudeksi puheenjohtajaksi. Varapuheenjohtajana toimii vastedes Kati Lehtinen. Taloudenhoitajana jatkaa Marita Sandt ja kirjanpitäjänä Pirkko Saloranta.

teksti: Hannu T. Sepponen

Hirvitalon kulttuurikesän näkymät

Pispalan Nykyaiteen Keskukseen ylläpitämä kiinteistö Hirvikatu 10:ssä kastettiin keskuksen yksivuotissyntymäpäivänä 29.4. tuttavallisesti Hirvitaloksi. Pispalan Nykyaiteen Keskukseen vilkas näyttelytoiminta jatkuu Hirvitalolla kansainvälisillä näyttelyillä. Kansainvälisiä taideyhteyksiä solminut Sebastian Boulter on kerännyt mielenkiintoisen joukon ulkomaalaisia kuvataiteilijoita täyttämään kesän näyttelykalenteria.

Wieniläinen nuori mediataiteilija Georg Gratis ja hänen työryhmänsä avaa seuraavan näyttelyn Hirvitalolla 25.5. Heinäkuun lopulla Hirvitalon galleriatilat täyttää vilnalainen taiteilijaryhmä Vilnan Taideakatemia maalauksen osastolta. Ryhmä yhdistää näyttelyssään maalausta ja videota.

Pispalan Nykyaiteen Keskukseen oma taiteilijaryhmä tulee itse esittäytymään kesä-heinäkuussa Lost Foundation -taideprojektillaan Vilnan Uzupio Meno Inkubatoriuksessa, Liettuassa.

Jatkossa PNTK:n näyttelytoiminta tullaan jyryttämään yhä kasvavan mielenkiinnon vuoksi. Näyttelyt jrytetään neljännesvuosittain, ja näyttelykalenteria laaditaan aina vain kolmeksi kuukaudeksi eteenpäin, jotta spontaanit näyttelyideat olisi mahdollista toteuttaa. Hirvitalolta

Pispalan Kulttuuriyhdistys ry:n 1. vuosikokous oli 31. maaliskuuta. Kuvassa takana oikealta vasemmalle: Tommi Taipale, Saara Piispa, Hanneriina Moisseinen, Jonne Kauko, Petri Pyy, Heikki Halme, Mikko Lipiäinen, Sami Maalas, Anne Savitie. Edessä oikealta vasemmalle: Mintu Metteri, Teemu Takatalo, Sebastian Boulter, Vappu Kantola, Valpuri Talvitie. Etualalla: Valka.

löytyy nyt myös kaikille avoin Epätodellisuuden tutkimuskeskukseksi nimetty kokeilutila, jossa kuka tahansa voi testata kaikenkarvaisia ideoitaan milloin vain.

Pispalan nykyaiteen keskuksen jäsenistö kokoontuu Hirvitalolla joka keskiviikko klo 18. Kokoukseen voi osallistua kuuntelemaan, ideoimaan tai antamaan kommentteja toiminnasta. Netistä löytyy myös Hirvitalon avoin foorumipalsta johon voi antaa palautetta, seurata talon toimintaa ja osallistua ideointiin.

Elokuussa järjestetään myös kansainvälinen performanssitapahtuma, jonka ohjelmaa laaditaan parhaillaan. Osallistujakandidaatteja tapahtumaan on tullut mm. Ranskasta ja Virosta.

www.hirvikatu10.net/foorumi

teksti: Sebastian Boulter ja
Mikko Lipiäinen
kuva: Tommi Taipale

VideoVenttiili puhkuu tarmoa

Kevätalvella filmijuhlien aikaan myös Pispalassa pidettiin elävi- en kuvien katselmus. Toista kerta pidetyillä Vilkkareilla oli mukana itse tehtyjä videoita lähemmäs kaksikymmentä. Huomattava osa liittyi Pispalan toime- liaaseen muusikko- ja taiteilija- kenttään, mutta liikkuvaa kuvaa oli runsaasti myös järjestöjen tempausten innoittamana. Käytännön järjestelijänä toimii VideoVenttiili.

Ossi Muujärvi VideoVenttiilistä kertoo, että videontekemisen ympärillä on vuoden mittaan heilunut parikymmentä aktiivia. Kaikkiaan tekemiseen on osal-

listunut toista sataa henkeä. Tekemistä on muutakin kuin kuvaamista ja näyttelemistä. Joku tarvitaan äänittäjäksi ja työhön voi osallistua myös editoinnin puolel- la.

Toista vuotta jatkunut videopaja- toiminta merkitsee, että VideoVenttiilin opastuksella in- nostuneet ihmiset opettelevat alusta alkaen laitteiden käyttöä ja kuvaamista. Toimitilat ja eräi- tä resursseja on saatu Pispalan kirjastotalolta sekä Kumppa- nuusprojektilta. Videovälineet on hankittu parin vuoden mittaan.

Toiminnan arvostuksesta kertoo, että VideoVenttiili on juuri saa-

nut Suomen Kulttuurirahastolta 2000 euron apurahan Rajaportin Saunan 100-vuotisdokumentin valmiiksi saamiseen. Varsinainen opetus- ja ohjaustoiminta vaatii kuitenkin omat resurssinsa, joita ollaan jälleen tulevalle kaudelle hankkimassa. Lähinnä aikuis- väestöä aktivoiva toiminta on palvellut suoraan yhdistysten toi- mintaa ja sen tallentamista, eri- laisia produktioita, kuten Pispalan karnevaalinäytelmää ja monia muita ihmisten omia ideoita ku- ten musiikkivideoita.

teksti: Hannu T. Sepponen

Pispalan konttorin ateljee- tila aukeaa kesällä

Kuvataiteilija Paula Huhtasen ateljeetila aukeaa yleisölle kesän loppupuolella. Huhtanen on siir- tynyt aiemmista Tzydeemin ti- loista entisen Puukkoniemen kaupan kiinteistöön Rajaportin saunan naapuriin. Meneillään olevan alakerran tilojen remon- tin aikana yleisö voi tutustua Huhtasen töihin talon yläkerras- sa.

Lapintyttö Huhtanen tunnetaan värikkäistä ja vaikuttavista töis-

tään sekä erilaisista taiteen ym- päriällä liikkuvista ideoista, uusis- ta toimintatavoista ja tempauksista. Huhtanen haluaa tehdä vuokraamistaan tiloista, Pispalan konttorista kuten nimi- tys ainakin nyt on, todellisen ”Tai- teen kodin”.

Suunnitelmassa on avata yleisölle alakerran ateljeetilan yhteyteen kahvilan tapainen. Tilat avattaessa myös sisäänkäynti saadaan palautettua valtatie-

puolelle. Tilan on määrä olla avoinna neljänä arkipäivänä aamupäivästä iltapäivään.

Tulevien karnevaalien aikaan Pispalan konttorin yläkerrassa, jonne on käynti Mäkikadun puo- lelta, on Paulan töitä esillä työhuonenäyttelynä. Ateljeen avauksen lisäksi Paulalla on me- neillään ”Joku juttu” –projekti, jota epäillään vahvasti jonkinlai- seksi lehtihankkeeksi.

teksti: Hannu T. Sepponen

Portaanpää 4:n purkuasia sai vauhtia

Korkein hallinto-oikeus on palauttanut Portaanpää 4 koskevan rakennusten purkuluvan uudelleen ympäristölautakunnan käsit-

telyyn. Lautakunta ja Hämeenlinnan hallinto-oikeus olivat evänneet purkuluvan, mutta KHO oli toista mieltä. Nyt lau-

takunta on uuden päätöksen edessä.

Mäkikatu 69 hirsi- rakennuksen saa purkaa

KHO on antanut luvan hirsimökin purkamiselle Mäkikatu 69 kohdalla. Rakennus kuuluu Pir-

kanmaan maakuntamuseon rakennusinventointilistalla 1-luokkaan.

VAAKON NAKKI
PISPALASSA
HAULITORNIA
VASTAPÄÄTÄ
PISPALANVALTATIE 37

45 v!

Kesän aukioloajat:
1.5. alkaen

MA - TO	18 - 02
PE - LA	18 - 05
SU	15 - 02

**TAIDE
KARNEVAALIT
JOKA PÄIVÄ**

ILLOISMIA
JA TUNNETTA

PISPALAN GALLERIA-ATELJEE
RAULA HUUTANEN

PISPALAN VALTATIE 11, 33250 TAMPERE
RAJAPORTIN SUUNNAN MAARUKSILLA

Pispala sinivihreä

Kevään yllätyksellisissä eduskuntavaaleissa Pispalakin tunnusti uutta väriä. Hallituksen muodostaneilla puolueilla on enemmistön tuki niin Pispän kuin Hyhkynkin äänestysalueilla. Kokoomus on vankasti suurin puolue. Pispän alueella vihreät ovat selkeästi toiseksi suurin, Hyhkyssä demarit toisena äänestäjien kannatuksessa.

Pispän äänestysalueella kokoomus saavutti 723 ääntä, joka merkitsee 32,4 prosentin kannatusta. Vihreitä äänesti 479 henkeä (21,5 %), kun demarit jäivät 288 ääneen (12,9 %). Keskusta sai 186 ääntä eli 8,3 prosenttia ja vasemmistoliitto 264 ääntä eli 11,8 prosenttia. Kristillisdemokraateille kertyi 79 (3,5 %), perussuomalaisille 71 (3,2 %) ja senioripuolueelle 47 ääntä (2,1 %). Skp keräsi 62 ääntä (2,8 %). Pispän alueella annettiin noin 2230 ääntä, kun äänestysprosentti oli 74,1. Kokonaan äänestämättä jätti lähes 780 henkeä.

Hyhkyssä kokoomuksen saalis oli 784 ääntä (30,3 %). Vihreät oli kolmantena 331 äänellä (12,8 %) ja demarit kakkosena 553 ääntä (21,4 %). Keskusta keräsi 242 ääntä, joka on 9,4 prosenttia ja vasemmistoliitto 234 ääntä, toisin sanoen 9,1 prosenttia.

Kristillisdemokraatit saivat 136 (5,3 %), perussuomalaiset 109 (4,2 %) ja seniorit 108 ääntä (4,2 %). Skp kirjasi 61 ääntä (2,4 %).

Hyhkyssä annettiin 2585 ääntä, äänestys oli laiskempaa eli 68 prosenttia. Uurnille ei jaksanut 1220 äänestäjää.

Koko Tampereeseen verrattuna kokoomuslaisia on Pispalassa ja Hyhkyssä selvästi enemmän (koko kaupunki 27,3 %). Vihreiden yleiskannatus kaupungissa on 13,1 prosenttia ja demareitten 23,5. Keskustan suhteellinen osuus tamperelaisten äänistä on nippa nappa alle 10 prosenttia, vasemmistoliiton hieman vähemmän, 9,2 prosenttia. Kristilliset saavat 5,8 ja perussuomalaiset 4,2 sadasosaa, seniorit 4,3 koko kaupungissa. Skp:n osuus Tampereella on tasan 2 prosenttia.

Ääniä saaneiden ykkönen oli kokoomuksen Marja Tiura sekä Pispän että Hyhkyn äänestysalueilla. Lähes joka kymmenes äänesti häntä. Kakkosena Pispassa ja kolmosena Hyhkyssä oli vihreiden Oras Tynkkynen, kolmantena ja neljantejä kokoomuksen Kimmo Sasi. Harri Jaskarin mediakohtelu ei juuri haitannut, kokoomuksen ex-puoluesihteeri oli neljäs Pispalassa ja seitsemäs Hyhkyssä. Mikko Alatalo keräsi keskustalle viidennen ja kymmenennen sijan. Vasemmistoliiton Minna Sirnö oli kahdeksas kummallakin alueella. Saara Karhu ja Pia Viitanen demareista olivat Pispalassa kuudes ja kahdestoista, Hyhkyssä toinen ja viides. Senioreitten Leila Koskela oli kuudenneksi suosituin Hyhkyssä

ja viidestoista Pispalassa. Viidetoista parhaan joukossa molemmilla alueilla olivat myös demareitten Jukka Gustafsson, kokoomuksen Riitta Koskinen sekä Velto Virtanen perussuomalaisten listoilta.

Nykyhallituksen kannatuspohja äänten valossa on Pispalassa yli 62 ja Hyhkyssä yli 52 prosenttia. Vasemmistopuolueet kirjaavat enää 27,5 ja 33 prosenttia äänistä, alle Tampereenkin keskiarvon. Pispala ja Hyhky ovat nyt sinivihreitä.

Vaalitilastoja vilkaisi
Hannu T. Sepponen

Pispalan punainen vaalitulos 1945

Suomen irtauduttua sodasta lokakuussa 1944 päätettiin järjestää eduskuntavaalit seuraavan vuoden (1945) maaliskuun 15. ja 16 päivinä. Rauhan tulon myötä myös Suomen Kommunistinen Puolue (SKP) tuli lailliseksi. Puolue oli toiminut perustamisestaan lähtien – 26 vuotta – maanlaisena Suomessa. Sen johto oli Neuvostoliitossa ja siihen kuului korkeintaan pari tuhatta jäsentä.

Vaaleihin oli aikaa neljä kuukautta, eikä vasemmistolaisella työväenliikkeellä ollut järjestöjä, kokoontumistiloja, lehdistöä eikä juuri rahaakaan. Alkoi kiireinen järjestöjen perustaminen ja vaaleihin valmistautuminen.

Pispalassakin ryhdyttiin toimeen ja perustettiin 21.12.1944 Pispalan Kommunistinen Yhdistys. Sen toiminta-alueena oli koko vanha liitosalue: Pispala, Tahmela, Rahola, Lielähti, Lamminpää.

Perustava kokous pidettiin Ohriston kivihiomossa, joka sijaitsi

Pispalan valtatie ja nykyisen Pohjanmaantien risteyksessä. Kivihiomoni oli talviaikaan kylmä, ja niinpä kokouksia ryhdyttiin pitämään Haapaniemen yleisen saunan pukuhuoneessa. Saunan omistaja oli vanha SKP:n jäsen. Ennen vaaleja ehdittiin tänne vielä perustaa SKDL:n Pispalan yhdistys. SKDL:hän toimi kommunistien ja muiden vasemmistolaisten yhteistyöjärjestönä.

Tarkkoja tietoja vaalityön muodoista en ole saanut, mutta lehdistössä oli ilmoituksia vaalijuhlista Pispalan ym. työväentaloilla. Varoja vaalityöhön hankittiin mm. romunkeräyksellä.

Kilpailu kannusti ilmeisesti myös sosialidemokraatteja innokkaampaan vaalityöhön ja vaalien tulosta Pispalassa voi pitää koko vasemmiston kannalta varsin hyvänä. SKDL sai kaikilla Pispalan ja Hyhkyn viidellä äänestysalueella 50-60 prosenttia äänistä. Kun sosiaalidemokraatit saivat vielä n. 30 %, jäi porvaripuolueille vain 10-15 % äänistä.

Tämä viimeistään vahvisti käsitystä ”punaisesta Pispalasta”.

Olisipa mukava nähdä kun nykyiset ”brändimaakarit” pystyisivät mainostoimistoineen ja jättibudjetiteineen edes puoleen tuosta saunan pukuhuoneesta pohjustetusta vaalituloksesta.

teksti: Osmo Sounela

HUOM.

Olen edelleen kiinnostunut kertomuksista ja valokuvista työväenjärjestöjen toiminnasta Pispalassa, mm. vuoden 1945 vaaleista ja yhteisistä vappujuhlista. Palautettaessa saatte valokuvan itsellenne digitaalisessa muodossa CD-levyllä.

Osmo Sounela p. 045 –678 1952

Fysikaalinen hoitolaitos
PIRKKO-HOITO OY

Pispalan valtatie 45, puh. 212 3002

Kauneus- ja Jalkahoitola Katri

Kosmetologiset hoidot, kestopigmentointi ja
valoimpulssihoidot

Pispalanvaltat. 56
(Hesburgeria vastap.)

 345 2555

Tahmelan työväenyhdistys satavuotias

Ensi syksynä juhlii Tahmelan työväenyhdistys sataa toimintavuottaan. Juhlat pidetään Messukylän työväentalolla. Pispalassa sopivia toimitiloja on niukasti, eikä järjestöllä ole enää entistä Torppaa käytettävänä, kertoo puheenjohtaja Riitta Aalto.

Juhla pidetään vanhan ajan iltamien tyyliin. Juhlavieraat pukeutuvat sadan vuoden takaiseen tapaan, Messukylän työväen näyttämö valmistaa sketsinäytelmän tuon ajan aiheista ja pitopalvelulta on tilattu perinneruokatarjoilu. Ahti Jokinen lausuu 1900-luvun alun taistelurunoja, lauluryhmä esittää säveliä sadan vuoden takaa. Mukana ovat Jokinen, Jarmo Leino ja Ilmo Korhonen, joka myös juontaa juhlan. Varapuheenjohtaja, kansanedustaja Pia Viitanen pitää juhlapuheen.

Riitta Aalto miettii, mahdetaanko enää seuraavia pyöreitä vuosia juhlaa vastaavalla tavalla. Järjestötoiminnan kuihtuminen on ajan henki, jäsenistön suuri osa alkaa olla lähellä eläkeikää ja sosiaalidemokraattinen toiminta Pispalassa on näivettynyt. Myös toinen sos.dem.yhdistys Pispalan työväenyhdistys, joka täytti sata vuotta aiemmin, kärsii samoista ongelmista, mutta yhteen ei silti hynttyitä ole saatu.

Aiemmin yhdistyksellä oli käytössä Pispankadun tornitalojen kellarissa tilat, mutta ne jouduttiin myymään pysyvien kulujen vuoksi. Tämä on ollut harmiksi

myös Nuorille Kotkille, joita on ollut aktiivisena mukana tähän asti.

Riitta Aalto toteaa, että Pispala on toki muuttunut kovasti erityisesti viime vuosina. Aktiivisia pienyhdistyksiä on moneen lähtöön, mutta politiikka tuntuu olevan kirosana. Onhan kaupunginosan väestöpohjakin muuttunut ja tavallinen kansa väistynyt varakkaamman asujamiston ja omistamisen tieltä. Onko niin että ihmisillä on kaikilla nyt niin hyvä olla, että politiikkaa ei tarvita, vai ovatko maan hiljaiset ja pätkätyöläiset saatu vaikenemaan sitkeän työtömyyden pelottamina.

Sen verran politiikka saa vieläkin veret kiertämään, että Riitta epäilee uuden hallituksen laajamittaisia lupauksia. Lisävaroja todellakin tarvittaisiin hyvinvointivaltion perusteiden kohentamiseksi. Hyvinvoinnista ei aina kerro se, kuinka julkisessa terveydenhuollossa jonottaminen on sääntö, mutta maksukykyinen pääsee yksityiselle vähintään muutamassa päivässä. On myös paljon kansalaisia, jotka eivät osaa hakea heille kuuluvia etuisuuksia, vaan kituuttavat. Tavallisen palkansaajan saamat koro-

tukset ovat pieniä, mutta isokenkäisille tulot kyllä nousevat ronskimmin.

Entäs nuorten työt sitten, kun edes kesätöitä ei tahdo saada, ihmettelee Riitta. Tosin kaikki haluaisivat nykyisin kyllä siisteihin sisätöihin ja olla koulutettuja, mutta tavallisia väliaikaisia töitä on vähän.

Politiikka ei siis ole kadonnut mihinkään maailmasta. Jotakin vain on tapahtunut, kun vähäväkisten asia ei kiinnosta juuri heitäkään. Onko satavuotias Suomi niin valmis, että tavallisen kansan edunvalvontaa ei enää tarvittaisi?

Mutta satavuotiaan yhdistyksen – ja myös satavuotiaan suomalaisen kansanvallan juhlat täytyy ainakin pitää. Ne ovat Messukylän työväentalolla 20. lokakuuta.

teksti: Hannu T. Sepponen
kuva: Arto Sääntti

Tee muutos - aja bussilla

Tutkimusten mukaan ihmiset ovat huolestuneita ilmastomuutoksesta. Se, mikä on useimmille on kuitenkin mahdollon ajatus, on oman auton vaihtaminen bussiin.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana yksityisautoilu on kasvanut valtavasti koko maassa. Se koskee myös Pispalaa ja Tahmelaa, jossa autojen määrä on moninkertaistunut esimerkiksi 1980-lukuun verrattuna.

Ollaan kierteessä; kun ihmiset köröttelevät omilla ajokeillaan töihin ja markettiin, bussivuoroja

harvennetaan. Ja kun julkinen liikenne ei ole toimivaa, ihmiset menevät omilla autoillaan.

Viime vuonna nähtiin Pispalan julkisessa liikenteessä pohjaneiteeraus. Bussin 21 vuoroväli venytettiin 42 minuuttiin. Myös reitti muutettiin. Kansalaisten kapinan tuloksena liikennelaitos sai lisäbudjetin, jonka turvin busi kulkee jälleen kaksi kertaa tunnissa.

Nykyiselläänkään Pispalan bussien, 21 ja 10, aikataulut ja reitit eivät kaikkia tyydytä.

- Kaksi kertaa tunnissa on aivan liian harvoin. Puolen tunnin odotelu junalta tullessa on kohtuuton-ta isossa kaupungissa, harmittelee eräs Helsingissä paljon kulkeva pispalalaisrouva.

Tosiasia on, että Tampereella kaupunginvaltuustolta on viime vuosina herunut huomattavasti vähemmän rahaa julkisen liikenteen hoitamiseen kuin missään muussa isossa kaupungissa.

Nyt Tampere on oikein nimen-nyt strategiakseen joukko-liikenteen kehittämisen. Tarkkailaan siis tilannetta!

Pispalalainen esitti kuusi kysymystä bussiliikenteestä. Vastaajana joukkoliikennelogistikko Juha Kortteus Tampereen kaupungilta.

Lisätäänkö bussivuoroja Pispalaan?

- Linja 21 on tällä hetkellä kohdallaan suhteessa matkustajamääriin. Linjalla 10 asiakkaita on hyvin vähän. Yhtenä syynä saat-taa olla se, että harjulla asuvat käyttävät myös Pispalanvaltatien busseja. Kummankaan linjan tarjontaa ei ainakaan lähiaikoina lisätä, mutta ei vähennetäkään.

Palautetaanko 21:n reitti kul-kemaan rautatieaseman ohi?

- Linjareitin molemmat suunnat on oltava matkustajamääriltään samanlaiset, jotta aikataulu vas-taa kysyntää koko reitillä. Tur-tolaan kulkee suurin piirtein sama määrä asiakkaita kuin Tahmelaankin. Toistaiseksi reit-tiä ei olla muuttamassa.

Miksi kuskit joutuvat aja-maan reitin liian tiukassa ai-kataulussa? Se aiheuttaa yli-nopeutta ja bussien myöhästelyä sekä takakireitä kuskeja ja asiakkaita.

- Hatanpään valtatiellä autojen määrä on lisääntynyt ruuhka-ai-kan. Ongelmia aiheuttaa myös pitkään jatkunut katuremontti. Ensi syksynä Hatanpään valta-tielle on tarkoitus saada busi-kaista. Linjan 21 ajoaikaan Tur-tolasta keskustorille on tehty myös tarkennuksia kesästä läh-tien.

Miksi busseissa istuu pääasi-assa naisia ja lapsia?

- Johtuisiko kenties siitä, että hyvin usein perheen auto on isän käytössä ja naiset ja lapset saa-vat mennä bussilla. Toivoisimme, että myös miehet jättävät auton kotiin ja siirtyisivät joukko-liikenteen käyttäjiksi.

Miksi bussit 21 ja 10 lähte-vät lähes samanaikaisesti Pispalan päästä?

Linjan 21 lähtöaikoihin vaikuttaa se, että linja on porrastettu Hatanpäällä linjan 3 kanssa. Tahmelassa lähtöaikoihin ovat vaikuttaneet myös Pyynikin työ-

paikkojen toiveet. Linjan 10 Pispalanharjun ja Järvensivun lähtöaikoja on tulevaisuudessa mahdollista muuttaa. Otamme mielellämme ehdotuksia vastaan. Nykyiset vanhat lähtöajat on mie-titty siten, että keskustorilla ol-taisiin ennen puolta ja tasaa.

Missä asiakkaila olisi paran-tamisen varaa?

- Kaikilla linjoilla tulisi muistaa hyvän matkan ohjeet: tule ajois-sa pysäkillä, anna bussille pysähtymismerkki selvästi, täy-tä bussia takaosasta alkaen, anna poistumismerkki ajoissa ja pääs-tä aina lapset ensin autosta ulos. Lastenvaunujen kanssa on syy-tä käyttää lastenvaunupainiketta. Sitä käyttämällä ovet eivät sul-keudu vahingossa ennen aiko-jaan, vaan vasta kuljettajan kiitauksella, mikä lisää turvalli-suutta.

teksti: Marianna Laiho
kuva: Arto Sääntti

PISPALAN APTEEKKI

- apteekki lähellä sinua -

Pispalan valtatie 91

(Pispalan valtatie ja Nokian moottoritien risteys)

Puh. (03) 212 69 62 Fax (03) 212 69 72

Palvelemme

ma-pe 9 – 18, la 10 –15

heinäkuussa ma-pe 9 - 17, la suljettu

Tervetuloa!

Kokoperheen
Juhannusmarkkinat
17.6.

Kurpitsatalolla ja ympäristössä

Esiintyjiä, Kädentaitajia, työpajoja..

Rajapyykki palaa Rajaportille

Vanha Tampereen ja Pohjois-Pirkkalan kunnan rajapyykki palautetaan historiallisena muistomerkkinä paikalleen Rajaportille Pispalan valtatie 1:n kohdalle.

Pyykki on pyörinyt kaupungin varastoissa kaikki nämä vuodet ja on nyt maakuntamuseon kokoelmavarastossa Hatanpäällä. Kotiseutuyhdistys Pispalan Moreeni on tehnyt vuosien varrella useitakin ehdotuksia pyykin palauttamisesta alkuperäiselle paikalleen. Aikaisemmin nämä aloitteet ovat hukkuneet kaupungin byrokraatiaan.

Alkukeväästä asiaan päätettiin palata taas kerran kaupunkiliitoksen 70-juhlavuoden merkeissä. Moreenin ja Pispalan kumppanuusprojektin edustajat kävivät neuvottelemassa asiasta museotoimenjohtaja Toimi Jaatisen kanssa. Museotoimikin oli nyt päätyntä siihen että rajapyykki voidaan palauttaa varastosta kaupunkilaisten iloksi vanhalle paikalleen, jossa se toimii historiallisena muistomerkkinä siitä että Pispala ei aina ole kuulunut kaupunkiin. Juuri siksihän Pispala on rakentunut

omanlaisekseen ja ero rakentamisen tavoissa on vieläkin huomattavissa juuri Rajaportilla, Pyykin ja Pispalan rajalla.

Museotoimi on luvannut järjestää pyykin siirron ja pystytyksen vielä ennen syksyä. Myös Pispalan saunayhdistys ja Moreeni osallistuvat muutamalla satasella kuluihin ja ovat luvanneet huolehtia pyykin muistomerkin ”huollosta” ja esittelystä esimerkiksi Pispalan kiertokävelijien yhteydessä.

teksti: Veikko Niskavaara

Muistelo vanhasta Pispalasta ja Rajaportin kivipyykistä

Pispalaa pidettiin ennen vaarallisena paikkana, mitä se siellä asuvien mielestä ei ollut. Melkein joka päivä Vuorenmaan valtakuntaankin (nyk. Kannaksen k. 11) tarvittiin poliisia. Talo oli niin kuin palvelutalo. Kaikkea oli saatavilla. Kun nuorena n. 4-5 vuotiaana lähdimme Pyhäjärven rannasta kaupunkiin vanhempieni ja kahden siskoni kanssa sunnuntaisin, kävelimme ensin Rajaportille.

Lähtiessämme melkein oli nousu jo Haulitehtaan kohdalle tullessa noin 50 metriä. Sitten jatkui vielä tasaisen kävely. Poliisikamarin (nyk. Pispalan valtatie 31) kohdalla jalkani olivat jo aivan väsyksissä. Poliisien henkilökunnan vahvuus oli 15 ja kamarilla oli kolme putkaakin. Pihassa olevan ulkokuoneen

ruumanluukulla käytettiin asiakkaita pienemmillä tarpeillaan. Kaksi passipoliisia käveli rinnakkain usein keskellä kapeata valtatietä. Jalkakäytäviä ei ollut.

Taloudellisista syistä johtuen kävelimme aina Rajaportille. Sieltä, kaupungin puolelta, lähti pieni punainen linja-auto, joka ajoi linjaa Rajaportti-Tammelantori. Rajaportin kivipyykissä oli Tampereen vaakuna ja pyykin länsisivulle oli hakattuna teksti Pohjois-Pirkkala. Tämä pyykki poistettiin Pispalan liittymisen aikoihin v.1937. Sen löysi museotoimen johtaja Helin sitten myöhemmin kaupungin varastoilta. Se lyhennettiin ja vietiin Museoon Hatanpäälle.

Pispalan Moreeni on tehnyt kolme eri anomusta kivipyykin pa-

Sakari Patjas pyykin vanhalla ja tulevalla paikalla Rajaportilla Pispalan valtatie 1:n kohdalla. Tässä oli vielä 1800-luvulla portti, joka esti karjan kulke-
misen kaupunkiin.

lauttamiseksi paikoilleen. Graniittisena se uhmaa hyvin ilmastoja ja omalla paikallaan se tuo hitusen historiaa takaisin. Haave on nyt toteutumassa.

Sakari Patjas (Moreenin entinen pitkäaikainen puheenjohtaja ja pyykin palautusidean isä) kuvat: Sakari Patjas ja Veikko Niskavaara

Pispala tutuksi kulttuuri-reittien avulla

Tampere kulttuuripääkaupungiksi -suunnitelma on tuottanut monia hyviä ideoita. Yksi ideoista on kulttuurireitit. Niiden tavoitteena on kaupunginosien ja korttelien kulttuuritoiminnan kehittäminen ja asukasosallistumisen lisääminen.

Kaupungin kulttuuritoimessa on innostettu kaupunginosissa toimivia yhteisöjä kehittämään pysyvien reittien verkostoa. Kulttuurireittiä kuljetaan itseksensä kävelen, pyörällä tai autolla milloin tahansa ja tutustutaan sen varrella oleviin kohteisiin. Vähitellen syntyy kokonainen reittiverkosto. Reitillä tutustutaan alueen historiaan, käyntikohteisiin ja perimätietoon.

Parhaillaan pispalalaiset yhteisöt, museotoimi ja kulttuuritoimi kehittelevät reittejä Pispalaan. Ensimmäinen pilottireitti käveltiin tammikuun pakkasessa. Pispalan karnevaalien yhteydessä kävelään toinen reitti ja syyskuulla kolmas.

Tietoa alueen kohteista on kerätty ahkerasti. Pispalan kumppanuusprojekti ja kotiseutuyhdistys Moreeni ovat panostaneet kehitystyöhön.

Seuraavassa vaiheessa tavoitteemme on tehdä reiteille pysyvä opastuspalvelu, jota tarjotaan paikallisten yhdistysten toimesta. Opastustehtäviin voisivat hakeutua alueen asukkaat Pispalan

kumppanuuden kautta. Tämän tyyppiset keikkahommat lähellä kotia voisivat tuoda kiinnostavan mahdollisuuden kehitellä uuden yhteisön, Pispalan opastajaverkoston.

Pispalan opastajaverkoston toiminnasta ja vapaaehtoistehtävistä kiinnostuneita pyydetään ottamaan yhteyttä Pispalan kirjastotalolla toimivaan Pispalan kumppanuusprojektiin.

Yhteyshenkilö Marita Sandt, 040-5588084, marita.sandt(at)gmail.com

teksti: Marita Sandt

Pitkin Poikin Pispalaa

Opastettu kävelykierros

lauantaina 26.5.2007 klo 14-16

Lähtö: Puistotorilta, Tahmelan viertotien ja Hirvikadun kulma.

Kävely päättyy Pispalan karnevaalien Karnevaalinäytelmän esitykseen.

Euroopan pääkaupungin kevätpalstoilla

Strasbourgin kaupunki tarjoaa asukkailleen 4600 viljelypalstaa ja on tässä mielessä yksi Ranskan vihreimmistä kaupungeista. Palstoja on lähes kaikkialla kaupungin keskusta-alueella. EU:n parlamenttitalo taustalla.

Maaliskuun lopulla juhlittiin Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiyasopimuksen viisikymmenvuotispäivää. Eurooppalaisen rauhanomaisen yhteistyön juuret ovat kuitenkin vielä syvemmällä Strasbourgin mullissa. Winston Churchillin 1946 esittämä ajatus Euroopan Yhdysvalloista johti jo 1949 Euroopan neuvoston syntyyn ja sijoittumiseen historialliselle sotatantoreelle, Itä-Ranskan Elsassiin.

Varhaista teini-ikää lähestyvällä Euroopan Unionilla on nykyään haarakonttoreita niin Strasbourgissa, Luxembourgin kaupungissa kuin

Brysselissäkin. Varsinkin Euroopan parlamentin työskentelyn ja kautuminen lienee tervanjuontia monelle brysseliläistyneelle mepille. Matkakillingit varmaan mielellään käytettäisiin johonkin muuhun kuin kerran kuussa Euroopan pääkaupungissa, Strasbourgissa vierailuun.

Myönnettäköön, että 400 kilometrin kuukausittainen rekkaralli äkkiseltään kuulostaa yhtä päättömältä kuin tamperelaisen virkamiehen ajatus Pispalan kasvimaan multien siirrosta Teiskoon. Toisaalta, jos on historiaa Ryytimailla, on sitä Strasbourgillakin. Täällä kovin

tykätään ajatella, että kaupunki on demokratian linnake Brysselin byrokraatiakoneiston vastapainona, keskellä Eurooppaa ja juuri historian kannalta merkittävä paikka Euroopan Unionille. Euroopan ihmisoikeustuomioistuinten toiminnalle katsotaan olevan myös eduksi sen, että parlamentti työskentelee ihan siinä tois pual jokka. Ja kun meppiä ja tuomaria oikein rassaa, niin passaa kävellä ulos Ill -joen varren palstoille haistelemaan miltä oikea elämä tuoksuu.

teksti ja kuva: Pasi Virtamo

Maailman turuilta Pispalaan

Maailma kutistuu ja vieraat kulttuurit kolkuttelevat jo itse kunkin kotiovelle. Tampereella asuu nykyään noin 6500 ulkomaan kansalaista noin 120 valtiosta, ja kaupungissa puhutaan noin 130 eri kieltä. Kaupungin virallisissa strategioissakin kulttuurinen monimuotoisuus mainitaan tavan takaa voimavarana, jota halutaan erityisesti kehittää.

Myös Pispalasta löytyy arjen monikulttuurisuutta. Vaikka valtaosa maahanmuuttajista päätyy tänne enemmän tai vähemmän sattumalta, suurin osa menettää saman tien sydämensä uudelle asuinpaikalleen.

Vuosi sitten belgialainen taiteilija Marin Strebelle sai kaveriltaan postikortin, jossa kuvataan mies pissaamassa Pispala-tienviitan juureen. Ranskaksi samoin lausuttu *pis pas la* nimittäin tarkoittaa *älä pissaa tähän*. Tuolloin Marin ei vielä kuvitellut itseään asumaan pissakieltoalueelle. Viime lokakuusta lähtien Marin ja hänen suomalainen vaimonsa, perheen kaksi lasta sekä muutama päivä sitten syntynyt uusi tulokas ovat nauttineet Pispalan rauhasta 11 Brysselin vuoden jälkeen.

Nuoret miehet Oscar Fresán Landívar ja Tuli Truco-Kallonen puolestaan tuovat espanjalaisen tuulahduksen Pispalaan. Oscar on kotoisin Espanjasta ja suomalais-espanjalainen Tuli on syntynyt Meksikossa. Oscar on asunut Pispalassa vasta tämän vuo-

den alusta, kun taas Tulilla on pidempiaikaista kokemusta. Molemmille muutto Pispalaan oli onnenpotku. ”Täällä on hyvä olla. Suurin osa kavereista asuu lähellä, näköalat ovat mahtavat ja ihan läheltä löytyy kaksi suurta järveä”, Tuli kertoo.

Oscarin mielestä Pispala muistuttaa monella tavalla espanjalaista kylää. ”Kaduilla kulkee kissoja ja lapsia leikkimässä. Naapureiden ovea voi koputtaa koska tahansa ja poiketa kahvilla. Lisäksi täällä on rauhallista ja saa kävellä vaikka keskellä tie-

Oscar Fresán Landívar on mielistynyt Pispalan meininkiin.

tä”, hän kehuu. Myös Marin asuu erittäin mielellään Pispalassa. ”Täällä näkee edelleen vanhaa rakennustyyliä ja voi vaellella pienillä kujilla. ”Olen myös tutustunut muutamiin pispalalaisiin ja havainnut heissä vahvaa kotiseutuhenkeä sekä yhteisöllisyyden tunnetta. Se on hienoa.”

Kiinnostavaa on, että Pispala tuo jokaiselle mieleen tietyn paikan kaukana maailmalla. ”Pispala on aivan kuin setäni kylä Pueyo lähellä Pamplonaa”, pohtii Oscar. ”Ainoastaan rakennustyyli poikkeaa espanjalaisesta.” Tuli taas kuvailee Pispalan muistuttavan Sintran kylää Portugalissa. ”Myös Sintra on rakennettu rinteeseen ja tarjoaa hyviä mahdollisuuksia vaelteluun.” Marinin mielestä Pispala on Suomen San Francisco. ”Molemmat on rakennettu rinteeseen lahden ympärille.”

Upeiden maisemien, järvien ja kylätunnelman lisäksi Pispalasta löytyy yllättävämpiäkin hyviä puolia. ”Tahmelan K-Valinnassa olen nähnyt kaupungin edullisimmat hedelmät tähän mennessä”, Oscar hehkuttaa. ”Ainoa huono puoli Pispalassa on, että tänne ei mahdu enempää ihmisiä asumaan”, hän naurahtaa. Myös kaduilla saisi Oscarin mielestä liikkuu enemmän porukkaa. ”Minkäs teet, ihmisiä joko kulkee kaduilla tai ei. Ei ketään voi pakottaa ulos.” Varsinkaan talvella.

Nuoret miehet tuntevat jonkin verran Pispalan historiaa. He ovat huomanneet, kuinka alue muuttuu koko ajan. ”Kiinnostavaa, kuinka nopeasti köyhästä työläiskaupunginosasta on tullut varakas asuinalue. ”Onneksi

täällä ainakin vielä toistaiseksi vallitsee terve tasapaino linnojen ja vaatimattomien majojen välillä”, Oscar miettii. ”Toivottavasti alue säilyy entisellään”, Tuli huokaa. ”Vanhoja taloja revitään jatkuvasti maan tasalle ja tilalle rakennetaan valtavia huviloita. Ei jokaista soppea tarvitse rakentaa umpeen, vaan pitää jättää myös tyhjää tilaa seikkailuja ja vaeltelua varten”, hän jatkaa. ”Kodeista ei saa tulla suljettuja linnakkeita, joihin ihmiset piiloutuvat.”

Kaikkien mielestä yhteisöllisyys ja avoimuus ovat olennainen osa Pispalan henkeä. ”Kaupunki on kuitenkin elävä organismi, jonka tulee muuttua ja kehittyä”, Marin pohtii. ”Viranomaisten tulee silti säädellä esimerkiksi rakennuspolitiikkaa. Jos kaupungilta viedään pois kulttuuri ja siihen liittyvät kiinnostavat yksityiskohdat, samalla ihmiset kaikkoavat ja paikan identiteetti häviää. Esimerkiksi Brysselissä on useita pieniä keskustoja. Samaa voisi soveltaa täälläkin, sillä tätä nykyä monet suomalaiset kylät muistuttavat amerikkalaisia pikkukaupunkeja kolkkoine valtaväylineen”, hän jatkaa.

Oscar ja Tuli eivät pidä nykyistä Pispalaa erityisen kansainvälisenä paikkana. ”Hervanta on Tampereella se perinteinen monikulttuurinen lähiö”, Tuli toteaa. ”Toisaalta juuri meissä kasvava monikulttuurisen Pispalan siemen”, muistuttaa Oscar.

Marin Strebellen teos provastinkatu n°25

Kaikilla on aikeena jäädä asumaan Pispalaan tai tulla takaisin, jos elämä kuljettaa muualle. ”Haluaisin ostaa täältä pienen puutalon, jonne voisin aina palata”, Oscar haaveilee. Tulevaisuus näyttää valoisalta, sillä hän on juuri muuttanut Muumilaakso-nimiseen kommuuniin yhdessä viiden suomalaisen kanssa. ”Minä olen Nuuskamuikkunen”, Oscar toteaa hyvällä suomen kielellä. Kielitaidolle yhteisasuminen tekee varmasti ihmeitä. Myös Marin ja Tuli löytäisivät mielellään itsensä mukavasta pispalalaiskodista tulevaisuudessa.

Marin tarkkailee Pispalaa taiteilijan silmin. Hän on jo ehtinyt kierrellä kaduilla ja kujilla ikuistamassa yksityiskohtia ja järvi-maisemia. ”Minulla on ensi syyskuussa taidenäyttely Hirvikadun Nykytaiteen keskuksessa. Taivoitteena on saada siihen mennessä valmiiksi laaja kuvasarja Pispalasta”, hän paljastaa.

teksti ja kuva:
Anna-Sofia Joro

Pyynikin näkötorni

**MAANKUULU
MUNKKIKAHVILA**

*Avoinna joka päivä 9-20 p. 03-212 3247
Kahvila ja terassi täysin uusittu.*

VASTAVIRTA~KLUBI

Pispalan Valtatie 39, 33250 TAMPERE

Kickerkisat maanantaisin
klo 19.00
+ DJ:t soittaa
hyvää musiikkia!

Tietokilpailu tiistaisin klo 21.30

Happy Hours joka päivä
klo 21.00 saakka

Tsekkaa keikat ja tapahtumat
www.vastavirta.net

avoinna
ma-pe 16-02
la-su 14-02

L Lainalaatikko®

puh. (03) 222 0956
Yritys- ja kotimuutot

www.lainalaatikko.fi

Vuokraamme:

- Laatikot
- Muuttokärryt
- Kotiinkuljetus

MUUTTOKESKUS
Noutovarasto Pispalanvaltatie 27

HAMMASLABORATORIO

MARKKU JÄRVINEN
erikoishammasteknikko

PYYNIKINTORI 8, 33230 TAMPERE. PUHELIN (03) 213 0329.

T-OSAT OY

RENKAITA JA VANTEITA MYÖS KÄYTETTYJÄ

Runsaasti erilaisia alumiinivanteita

Pispalan valtatie 24, Tampere

Puh. (03) 2125 972

Puh. (03) 2128 300

AVOINNA ark. 9 - 18 La 10 - 14

TAMPEREEN LIHAJALOSTE OY

Puhelin (03) 344 0264

